

Møte onsdag den 6. mars 2013 kl. 10

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 56):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Representanten Truls Wickholm, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

De innkalte vararepresentantene, for Rogaland fylke Terje Halleland og for Troms fylke Eva Ottesen, har tatt sete.

Representanten Trine Skei Grande vil framsette et representantforslag.

Trine Skei Grande (V) [10:00:40]: På vegne av representanten Borghild Tenden og meg sjøl vil jeg fremme et forslag om å effektivisere arbeidsinnvandringen til Norge gjennom enklere regler, bedre rutiner og raskere saksbehandling.

Presidenten: Representanten Oskar J. Grimstad vil framsette et representantforslag.

Oskar J. Grimstad (FrP) [10:01:10]: På vegner av representantane Per-Willy Amundsen, Henning Skumsvoll, Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold, Torgeir Trældal og undertekna har eg den glede å få leggje fram eit forslag om å oppheve forbodet mot bruk av blyhagl til jakt.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:01:30]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Bård Vegar Solhjell, Trond Giske og Marit Arnstad vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmene er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter med første hovedspørsmål, fra representanten Bård Hoksrud.

Bård Hoksrud (FrP) [10:02:04]: Spørsmålet mitt går til samferdselsministeren.

I snart åtte år har vi hatt en rød-grønn regjering, og statsråd Arnstad er den tredje i rekken av samferdselsministre som på inn- og utpust skryter av at det aldri noen gang har vært bygd mer vei. Jeg tror kanskje det er på tide at statsråden tar seg en tur ut i den virkelige verden. Det virker som den ligger langt unna ministerens kontor.

Bare i fjor var Sverige nesten åtte ganger bedre enn oss

i veibygging. Vi bygde knappe 11 km firefelts vei mens svenskene bygde 80. Da vi i 2012 bygde 29 km midtdelelere, bygde svenskene 119. Dette viser at vi er frakjørt av nabolandet Sverige.

Da ministeren ble konfrontert med dette, var svaret at det er mye vanskeligere å bygge vei i Norge. La oss da ta med land som Østerrike og Sveits, land som både har høye fjell, dype daler og massevis av snø. Likevel bygger de infrastruktur i et tempo som Norge under denne regjeringen bare kan drømme om og misunne dem, men som også vi burde klart med de store oljeinntektene vi råder over.

Tilbake til Sverige: Der har man de fire siste årene bygd hele 672 km møtefri vei. Tar man en tur tilbake over riksgrensen, ser man at vi i Norge i det samme tidsrommet har bygd fattige 111 km, som knapt er strekningen fra Oslo til Vikingskipet i Hamar. Hele 561 km mer møtefri vei er altså bygd i Sverige enn i Norge. Det er lenger enn strekningen fra Oslo til Trondheim, eller faktisk nesten helt hjem til statsråd Arnstad.

Min utfordring til statsråden blir: Vil hun legge vekk gammelt tankegods, og ser hun at andre lykkes ved å ta i bruk nye løsninger som å etablere statlige selskaper som får ansvaret for å bygge ut infrastrukturen i stort tempo? Når Sverige leverer så gode resultater, regner Fremskrittspartiet med at statsråden har gjort seg kjent med suksessformelen. Kan statsråden trekke fram noe av det Norge kan lære av svenskene når det gjelder veibygging?

Statsråd Marit Arnstad [10:04:03]: Det er riktig at Sverige startet tidligere og har bygd mer veg enn Norge. Hvem som bygger mest i dag, er litt vanskelig å si, og antallet km åpnet firefelts veg per år, slik TV 2 viser til, vil nok variere en del fra år til år. Men det er ingen tvil om at Sverige startet tidlig, allerede på 1960-tallet, og de har bygd mer enn oss.

Samtidig er det slik at det heller aldri har blitt bygd mer veg i Norge enn nå. Det er mange dyktige entreprenører og arbeidsfolk rundt omkring i landet som bygger veg akkurat i disse dager. De økonomiske rammene som ble lagt i NTP for 2010–2014, er oppfylt, og det bygges veg og bane i et helt annet tempo enn tidligere.

Jeg er imidlertid opptatt av at vi skal få mer ut av de pengene vi bruker på samferdsel. Det er det veldig mange muligheter for, uten at man verken trenger å gå via OPS, eller ved at samferdselspolitikken fjernes fra debatt i politiske fora. Det er mulig å øke tempoet ytterligere, og det er mulig å få mer igjen for pengene – både ved å stille større krav til effektivitet, til å planlegge raskere, til å bygge mer sammenhengende og også til å vedlikeholde bedre enn det vi gjør i dag.

Jeg har lagt merke til at man her har kommet med forslag omkring omorganiseringer, eller at politikere skal diskutere samferdsel mindre. Jeg tror ikke nødvendigvis det er vegen å gå. Jeg tror vi først og fremst må se på måten vi gjennomfører prosjektene på, og jeg tror også at etatene fullt ut skal fokusere på utbygging og måten prosjekter gjennomføres på, framfor f.eks. store omorganiseringer eller sammenslåinger.

Bård Hoksrud (FrP) [10:05:53]: Jeg registrerer at statsråden mener at det å bygge under 11 km på ett år er å være historisk, og at vi bygger som aldri før her i landet. Det finnes i hvert fall eksempler på at man har bygd mer enn 11 km i mange år i dette landet. Men bare for å si – på begredelighetens alter – hvordan det står til: I jernbanesektoren har man i de 13 årene fra 2000 til 2013 klart å bygge 135 km. Det er ikke veldig mye å rope «hurra-meg-hei» for. Jeg synes ikke statsråden bør være så fornøyd med det.

Så skryter statsråden og regjeringen av at det er så historiske satsinger, mens frafallet – på både riks- og fylkesveinettet – må sies å være historisk høyt. Det har aldri vært høyere enn etter at denne regjeringen overtok. Forvaltningsreformen må nesten omdøpes til en forfallsreform, med hele 55 mrd. kr i forfall.

Hvordan tenker statsråden at man skal ta igjen dette forfallet, og hvor lang tid skal man bruke på å ta igjen et så stort forfall?

Statsråd Marit Arnstad [10:06:57]: For det første litt om tall. Hoksrud og jeg baserer oss kanskje på litt ulike tall, men det er altså slik at nesten 1 000 km riksveg enten er åpnet, under bygging eller klar til oppstart under denne regjeringen. Brorparten av det man har i Norge av møtefri veg og firefelts veg, er altså enten åpnet, under bygging eller til oppstart under denne regjeringen. Tallene viser også at prosjekter tilsvarende 20 mrd. kr knyttet til intercity-utbyggingen allerede er under bygging. Så jeg tror nok at tallene også forteller en historie om hva den rød-grønne regjeringen har satset når det gjelder samferdsel.

Når det gjelder forfall, har Samferdselsdepartementet bidratt til å bestille en rapport om forfallet både på riksveger og på fylkesveger. Det skyldes at vi trenger en oversikt over hvor stort etterslepet er. Det har vi fått, og jeg synes det er en rapport som også gir oss en mulighet til å kunne utforme en politikk framover for å ta igjen etterslepet på vedlikeholdssiden. Det er en oppgave som regjeringen sjølsagt tar alvorlig.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først representanten Arne Sortevik.

Arne Sortevik (FrP) [10:08:12]: Norge liker å konkurrere internasjonalt. Vi liker å være best eller blant de beste. Innenfor vinteridrett liker vi spesielt godt å slå Sverige, Sveits og Østerrike. Men når det gjelder vei og tog, er det Norge som blir slått – vi blir slått ettertrykkelig. Vi ligger langt bak på vei og på tog, all oljerikdommen til tross.

Hva er statsrådens oppskrift for å ta igjen forspranget? Det viktige spørsmålet å gi veibrukerne og jernbanebrukerne et svar på, er følgende: Når skal norske veier og norsk jernbane bli blant Europas beste?

Statsråd Marit Arnstad [10:09:00]: Som jeg nevnte i mitt første svar, startet Sverige tidligere. Så langt som 50 år tilbake, altså fra 1959 og utover, startet de en utbygging som vi ikke startet på det tidspunktet. Det er klart at man klarer ikke å ta igjen et forsprang som er bygd opp over 50

år, i løpet av åtte år, heller ikke i løpet av tolv. Men jeg tror det er svært mange grep som kan tas for å gjøre det norske transportsystemet mer moderne og også bedre enn i dag.

Som jeg også sa i mitt første svar: Det er en jobb som regjeringen har startet på. Tempoet er økt betraktelig under denne regjeringen, og det kommer til å bli økt ytterligere. Men like viktig som å øke tempoet er det også at vi er mye mer bevisst på hvordan vi skal få mest mulig ut av de ressursene vi setter inn i samferdselssektoren, hvordan vi skal få mer igjen for pengene. Da må vi også se på både planleggingstid, effektivitet og muligheten til å bygge mer sammenhengende og til å vedlikeholde den vegkapitalen vi har, på en bedre måte enn i dag.

Presidenten: Øyvind Halleraker – til oppfølgings-spørsmål.

Øyvind Halleraker (H) [10:10:09]: Jeg forstår nesten statsråden dit hen at fordi Sverige har startet før, har de også andre løsninger for å gjøre ting. Da har jo vi en utmerket anledning til å ta en «shortcut» og gå inn for de gode løsningene som svenskene har funnet ut er de beste.

Jeg vil dvele litt ved dette vedlikeholdsetterslepet som statsråden nevnte. Det er jo alarmerende å høre at det er såpass store summer som 55 mrd. kr – endog 75 mrd. kr var det vel en rapport som sa – i etterslep. Vi har sett dette over en del år. Høyre og andre opposisjonspartier har foreslått vedlikeholdsfond som uavkortet skulle gå til å rette opp dette. Det har regjeringspartiene stemt ned gang på gang. Hvilke løsninger har statsråden på denne enorme utfordringen?

Statsråd Marit Arnstad [10:11:07]: Det er riktig at de rapportene som nå er framlagt av Statens vegvesen om forfall, både på riksveger og på fylkesveger, gir oss en bedre oversikt over hva som er etterslepet på vedlikeholdssiden. Det blir et viktig redskap for å utforme politikken framover når det gjelder å ta igjen det etterslepet. Det er sjølsagt en oppgave som regjeringen tar svært alvorlig. Vi tar de rapportene svært alvorlig. Vi vil komme tilbake i forbindelse med Nasjonal transportplan og gi ytterligere opplysninger til Stortinget om hvordan regjeringen ser for seg at vi skal klare å ta igjen en del av det etterslepet.

Jeg synes også det er viktig å ta med seg når det gjelder metodikken i disse rapportene, at en del av det dreier seg om rent etterslep. En del av det handler også om oppgradering, særlig på tunnelsiden, som er nødvendig ut fra nye forskrifter og forskriftsmessige forhold.

Presidenten: Knut Arild Hareide – til siste oppfølgings-spørsmål.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:12:07]: Eg høyrer ein statsråd som er veldig nøgd med tilstanden. Når me oppsummerer snart åtte år med raud-grønt styre, ser me at sju av ti prosjekt innanfor samferdsel er forsinka. Me ser at i fjor bygde Sverige åtte gongar meir motorveg enn Noreg. Me får rapportar som seier at det er 30 pst. dyrare å byggje veg i Noreg, på grunn av måten me organiserer arbei-

det på. Det tar ti år å planleggje og byggje ein veg i landet vårt. Det har komme ein rapport frå Vegdirektoratet sjølv, som seier at forfallet på fylkesvegane utgjør mellom 45 mrd. kr og 75 mrd. kr. Så mitt spørsmål er veldig enkelt: Er statsråden så nøgd som det høyrer ut til?

Statsråd Marit Arnstad [10:13:11]: Jeg har vel aldri brukt ordet «fornøyd». Jeg har sagt at tempoet har økt under denne regjeringen i forhold til tidligere regjeringer. Det står jeg sjølsagt ved, for det er et faktum. Men jeg mener jo at tempoet må økes ytterligere når det gjelder ressurser og ikke minst når det gjelder spørsmålet om å få mer igjen for de pengene man setter inn i samferdselssektoren. Raskere planlegging er et tema jeg har tatt opp i mange sammenhenger, og som jeg mener er ytterst viktig. Det at man klarer å få ned planleggingstiden og klarer å sette i gang prosjektene raskere og å bygge dem mer sammenhengende enn det vi har gjort hittil, er et meget viktig tema.

I tillegg tror jeg at fagetatene trenger sterke krav stilt til seg når det gjelder effektivitet. Det er også et spørsmål det er naturlig å ta med framover.

Når det så gjelder sju av ti forsinkelser, som NHO-rapporten nevner, mener jeg at den NHO-rapporten er misvisende, i den forstand at den også tar med forsinkelser når man har å gjøre med forsinket igangsettelse, men man åpner prosjektet til rett tid. Det er ikke min oppfatning av hva forsinkelse er.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Øyvind Halleraker (H) [10:14:35]: Jeg har et spørsmål til samferdselsministeren.

Å besøke andre, lære av andre og utvide sin horisont bidrar ofte til å bringe verden framover. Men hvis man bare reiser på besøk og skryter av det man selv gjør, lærer man intet. Et raskt blikk på situasjonen til våre naboland viser oss at både har de mye bedre veier enn oss, og de løser oppgaven smartere, slik at de får raskere løsninger. Er det da uvilje til å lære av andre som gjør at statsråden i TV 2s reportasje fra Sverige uttaler at det er vanskelig å tenke seg at vi kan gjøre det annerledes i Norge.

Uansett om alle ser at systemene broderfolkene – finnene og danskene, og for så vidt også østerrikerne – bruker, gir gode resultater, fortsetter vi med vår detaljstyring. Det er tankevekkende når Marit Arnstads svenske kollega uttaler at hun ikke tror at man skal detaljstyre, for det er ikke sikkert at det er det beste for landet.

Hun kan også vise til åtte ganger mer motorvei bygd i 2012 med sin modell enn hva Marit Arnstad kan med sin modell.

Fra Høyres side har vi gang på gang foreslått liknende praksis som i Sverige og Danmark, med egne prosjektselskap, prosjektfinansiering og organisasjonsmodeller for å utvide realiseringshorisonten. Dette må til nettopp for å unngå «stop and go» og klattvis utbygging, som denne regjeringen utrolig nok fortsatt forsvarer – til tross for at egne underetater ber om andre og mer moderne løsninger. Jeg stiller spørsmålet ved å vri litt på statsrådens eget utsagn:

Hvorfor i all verden sier statsråden at det er vanskelig å gjøre ting annerledes i Norge?

Statsråd Marit Arnstad [10:16:33]: Min uttalelse til TV 2 i den sammenhengen må ses i forbindelse med det spørsmålet som ble stilt og tematikken for saken. Tematikken for saken var jo at man i Sverige ikke behandler samferdselspolitikk og samferdselsprosjekter på samme måte i nasjonalforsamling og regjering som det man gjør i Norge. Jeg har sagt at det er vanskelig å se for seg at man tar samferdselsfeltet ut av Stortinget. Jeg opplever en stor interesse for samferdsel i Stortinget. Det er en interesse jeg tar alvorlig. Jeg forsøker sjølsagt å besvare dette så godt jeg kan. Jeg tror ikke man kan tenke seg at Stortinget vil fraskrive seg muligheten til å være med på å vedta viktige deler av samferdselspolitikken framover. I den sammenhengen må man se min uttalelse på TV 2, for det var et svar på et spørsmål knyttet til det.

Så er jeg åpen for å se på nye måter å organisere ting på. Jeg tror at det er viktig og nødvendig. På det såkalte Fellesprosjektet langs Mjøsa samarbeider Jernbaneverket og Statens vegvesen om å bygge vei og bane samtidig. De gjør det meget raskt – omtrent like raskt som det OPS-prosjektet som Høyre ofte viser til, det mellom Grimstad og Kristiansand. Det er en rasjonell framdrift, uten opphold.

Jeg tror også man kan se for seg modeller framover der utbyggere ikke bare får ansvaret for utbygging, men også for drift og vedlikehold av en veg som de har bygd. Men alt dette kan man gjøre i offentlig regi. Man trenger ikke å ty til OPS for å gjøre det. Dette er antakelig ting man kan ta ut mer av i årene framover enn det man har gjort så langt. Prosjektfinansiering er også et interessant tema å diskutere. Men det jeg har sagt, er at jeg ikke synes OPS er løsningen på alle problemer eller utfordringer i samferdselssektoren. OPS frigjør ingen midler. OPS skyver regningen framover, til framtidige regjeringer og binder opp framtidige budsjett. Derfor er OPS som finansieringsform en meget uheldig finansieringsform.

Øyvind Halleraker (H) [10:18:39]: Jeg tror ikke jeg nevnte OPS én gang i mitt innlegg. Jeg legger merke til at statsråden ikke nevner Vestfold – der 90 km blir ferdigstilt på 32 år. Da snakker man om et utstillingsvindu for norsk samferdselspolitikk.

Vi kan jo gå til Danmark også og se hvordan de har løst sine store prosjekter. De har løst dem ved store prosjektselskaper som får frie rammer til å bygge dem ut med egne finansieringsordninger. Det er ikke ukjent for oss i Norge heller. Vi brukte det da vi bygde ut Gardermoen – med stort hell. Da sa Stortinget at seks år etter dette vedtaket, skal Gardermoen stå ferdig. På dagen seks år etter var Gardermoen ferdig – på budsjett. Hvorfor i all verden benytter man ikke denne måten å organisere seg på i store prosjekter, som vi altså også i Norge har god erfaring med?

Statsråd Marit Arnstad [10:19:35]: Jeg har ikke på noe tidspunkt tatt avstand fra prosjektfinansiering eller prosjektorganisering. Jeg har sagt at det er et interessant

tema å drøfte. Vi har tidligere sett eksempler på dette, som representanten viser til, nemlig den danske modellen for enkelte samferdselsutbygginger.

Det er mulig representanten ikke nevnte OPS, men jeg synes det er grunn til det, for det er ofte det som kommer fram når man snakker om alternativ organisering. Mitt poeng er at det finnes mange muligheter til å organisere mer effektivt og bedre innenfor den offentlige region man i dag har på samferdselsfeltet. Det tror jeg vi ser når det gjelder fellesprosjektet langs Mjøsa, og jeg tror vi også kommer til å se det i framtiden når det gjelder forholdet mellom bygging, drift og vedlikehold.

Så er det viktig å understreke at i dag er det absolutt private entreprenører som bygger for Statens vegvesen i Norge. De er ikke bare private og norske, de er også utenlandske, og de gjør en meget god jobb.

Presidenten: Det blir gitt anledning til fire oppfølgingsspørsmål – første spørsmål er fra Ingjerd Schou.

Ingjerd Schou (H) [10:20:55]: Jeg tenkte jeg skulle snakke om offentlig–privat samarbeid. Jeg kan opplyse statsråden om at det ikke utelukkende er en finansieringsform, men også en byggemetode.

Statsrådets egne underetater og statsrådets bestilte rapporter fra Transportøkonomisk institutt, fra Møreforskning og fra Vista-gruppen anbefaler regjeringen å benytte mer moderne og andre metoder, som offentlig–privat samarbeid, for å få en mer effektiv og helhetlig planlegging og utbygging av store transport- og veiprosjekter i Norge. Duften av asfalt er fortsatt fraværende i mange strøk i vårt land.

Hva er det som gjør at statsråden vet bedre enn sine egne underetater og de entydige rapportene som statsråden selv har bestilt?

Statsråd Marit Arnstad [10:21:52]: La meg først få si når det gjelder duften av asfalt: Den kjennes nok ganske mange steder i landet akkurat nå, for i 2013 skal vi bruke 1 mrd. kr til å asfaltere 950 km. Så det er en ganske stor oppgave som her skal gjøres bare i løpet av ett år.

Så litt om OPS: Jeg ser sjølsagt klar over at OPS både er en finansieringsform og en organiseringsform. Når det gjelder de organisasjonsmessige fordelene med OPS, er det min holdning – som jeg prøvde å si i forrige svar – at de kan man også ta ut i offentlig regi. Det er ingenting i veien for å la en utbygger i offentlig regi også ha ansvar for drift og vedlikehold. Det er ingenting i veien for at man kan organisere et samarbeid og klare å bygge så raskt som det man nå gjør i fellesprosjektet langs Mjøsa, der man matcher OPS-prosjektene i organisering og i framdrift.

Det jeg har store problemer med, er OPS som finansieringsform. Det er som å invitere til et gjestebud, og så lar man gjestene få lov til å betale regningen for måltidet en måned etterpå. I OPS-sammenheng skal man betale i 25 år etterpå – og skape bindinger på statsbudsjettet i 25 år.

Presidenten: Bård Hoksrud – til oppfølgingsspørsmål.

Bård Hoksrud (FrP) [10:23:15]: Det er interessant å høre statsråden prate om å invitere gjester på fest, og så la andre betale regningen etterpå. Det er jo akkurat det denne regjeringen gjør i stor stil med bompengefinansiering, hvor man inviterer til fest og lar bilistene betale i dyrdommer etterpå.

Først må jeg si, når statsråden prater om tallene: Tallene kommer fra statsråden selv og fra Trafikverket i Sverige, så tallene tror jeg stemmer.

Sverige satset på 1950- og 1960-tallet, og de forsetter å satse – i motsetning til at vi ikke satset på 1950-, 1960-, 1970-, og 1980-tallet. Vi satset heller ikke så veldig mye på 2000-tallet når det gjelder å se opp til vårt naboland Sverige.

Poenget er at i Sverige har man en ramme på tolv år. De vedtar en ramme, og da er det diskusjoner i Riksdagen, det er jeg helt sikker på, om hvor man skal bruke pengene. Så får fagetatene beskjed om å bruke pengene. Det det handler om, er at vi trenger store, sammenhengende prosjekter med avklart og langsiktig finansiering. Det er det jeg vil utfordre statsråden på: Må vi ikke få mer langsiktig finansiering? Og hvordan skal man klare å bygge infrastruktur om man ikke får på plass det?

Statsråd Marit Arnstad [10:24:20]: Det er riktig at Sverige startet tidligere, at de har bygd mer. Jeg skal ikke gå inn på ulike årsaker til at tempoet ikke har økt i samme grad i Norge, men jeg vil bare vise til at tempoet har økt kraftig under denne regjeringen. Vi legger opp til at tempoet skal øke enda mer i årene framover.

Så til den svenske modellen: Som jeg har prøvd å si i tidligere svar, er det min oppfatning at den svenske modellen ville ha bidratt til at Stortinget hadde kommet for lite inn i diskusjonene omkring samferdsel. Jeg tror ikke det er mulig å tenke seg at vi i Norge kan unngå å diskutere store samferdselsprosjekt uten at regjering og storting er inne i bildet. Men det man kan gjøre, som jeg også har tatt til orde for, er at man kan lage større grad av skille mellom små og store prosjekter, og antagelig også øke graden av mulighet for etatene til å ha større styring over de mindre prosjektene. Det tror jeg også kan bidra til færre forsinkelser, fordi man får en større rasjonalitet i de små prosjektene.

Presidenten: Knut Arild Hareide – til oppfølgings-spørsmål.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:25:30]: Statsråden seier at tempoet har auka kraftig. Det trur eg er ein påstand ein må lenger ut på landet med for å få grobott for. Ein kan i alle fall ikkje dra til Hamar, til Åkersvika, og seie at tempoet har auka kraftig. For fire år sidan fekk Miljøverndepartementet inn ei klagesak ein skulle ta stilling til. Framleis har altså ikkje regjeringa tatt stilling. Rekordhaldaren sit i denne salen: Bård Vegar Solhjell leier det departementet som har sete lengst med ei vegsak – nokon gong.

Er det haldbart at ein skal bruke fire år på å behandle ei klagesak? Er statsråden einig i at når det gjeld klagesaker, må òg regjeringa ha tidsfristar?

Statsråd Marit Arnstad [10:26:36]: Spørsmålet om Åkersvika er en sak som ligger til behandling i Miljøvern-departementet, så saksbehandlingen der skal jeg overlate til andre å svare for.

Jeg vil bare si at det er litt viktig å ha en bevissthet rundt at det er en del svært vanskelig saker knyttet til samferdsel. Det gjelder trasévalg og konflikter man kan få når det gjelder naturmangfold og dyrket mark – og i dette tilfellet også spørsmålet om å legge dette prosjektet veldig nær et boligfelt. Det er ting som bidrar til å gjøre at det en del ganger tar tid. Det tror jeg er noe vi alle må legge oss på minne – ikke bare regjeringen, men også lokalt er man nødt til å tenke gjennom det i årene framover.

Jeg tror at det finnes muligheter for å kunne effektivisere denne prosessen. Vi kommer tilbake i Nasjonal transportplan med enkelte forslag omkring det – en av dem er knyttet til spørsmål om tidsfrist.

Presidenten: Borghild Tenden – til oppfølgingsspørsmål.

Borghild Tenden (V) [10:27:43]: Det var med litt undring jeg leste et innlegg i Dagens Næringsliv, der samferdselsministeren skriver: «Penger er ikke alt» – dette etter at jeg kun har hørt skryt om pengebruk på samferdselsområdet etter at jeg kom inn på Stortinget for åtte år siden.

Venstre har hele tiden ment at det er viktigere å få mest mulig ut av de pengene som brukes. Det er også – absolutt – i skattebetalernes interesse. Så det er bra at samferdselsministeren nå har en ny retorikk – ukjent for meg til nå.

Venstre vil vurdere å dele opp statsbudsjettprosessen i årlige driftsbudsjett og i flerårige investeringsbudsjett. Er dette noe samferdselsministeren, som nå tenker i nye baner, kunne tenke seg å gå inn på?

Statsråd Marit Arnstad [10:28:38]: Jeg skjønner at representanten Tenden er litt overrasket, men jeg har helt siden jeg kom inn i kontorene snakket om behovet for å få mer igjen for de pengene vi bevilger på samferdselsområdet. Jeg har vært i utallige debatter her i salen og snakket om at man må korte ned planleggingstida, man er nødt til å stille effektiviseringskrav til etatene. Jeg tror også at man er nødt til å se på kontraktsstrategiene når det gjelder anleggsmarkedet, for å få utnyttet det godt nok. Man er nødt til å få inn flere utenlandske entreprenører, og det har vi over tid nå hatt veldig positive tilslag på. Jeg har snakket om det hele tida, at man må få mer igjen for pengene. Jeg syns det er svært viktig, i tillegg til økte ressurser og økt tempo.

Når det gjelder flerårig budsjettering eller finansiering, er det spørsmål vi får komme tilbake til i NTP.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Steinar Reiten (KrF) [10:29:51]: Spørsmålet mitt går til næringsministeren.

Norge har lange industrielle tradisjoner. Basert på bruk av naturgitte forutsetninger og høy kompetanse, har in-

dustrien lagt grunnlaget for det velferdssamfunnet vi har i dag. Vi har imidlertid de siste årene sett en todeling av norsk industri, der industrien som ikke er knyttet til oljenæringen, sakker akterut. Store deler av industrien konkurrerer i et internasjonalt marked. Vilklårene i Norge, som blir utformet helt ulikt de vilklårene som utenlandske aktører har, kan svekke bedriftenes konkurranseevne og få som konsekvens at virksomheter blir lagt ned, eller blir fortrengt av nyetablert kapasitet i land med bedre rammevilkår.

Næringsministeren sa følgende til Dagsavisen på fredag:

«(...) må vi i Norge bli enda mer effektive, produktive og innovative. Vi må hjelpe norsk næringsliv til omstilling. Det er viktig å sørge for at Norge fortsatt har en mangfoldig industri.»

Sitatet viser hva som er hovedutfordringen til regjeringen. Ballen blir spilt fra ministeren og over til andre enn dem som sitter med det øverste ansvaret. Ministeren peker kun på at industrien selv må ta grep, og synes å være mindre opptatt av eget ansvar og tiltak som regjeringen kan gjøre for å bedre situasjonen.

Det er varslet en svært etterlenget og etterspurt næringslivsmelding som jeg har forstått også skal innbefatte rammevilkårene til industrien. En slik melding skal berede grunnen for næringslivets vilkår det neste tiåret. Kan næringsministeren fortelle hva slags utsikter han ser for konkurranseutsatt industri det neste tiåret? Og hvilke tiltak vil næringsministeren og regjeringen selv bidra med for å løfte industrien?

Statsråd Trond Giske [10:31:33]: Ti år er lang tid å spå. For ti år siden var det få som kunne ha spådd at Europa og USA skulle gå gjennom sitt verste tilbakeslag på 70 år, så jeg skal avholde meg fra å si hvordan verden kommer til å se ut i 2023. Men at det går godt for norsk næringsliv, at vi vinner markedsandeler, at vi har en kraftig sysselsettingsvekst, også i privat sektor, er et faktum. Og det er veldig viktig at midt oppi snakket om en todeling – hvor det er riktig at det som er relatert til olje og gass i særdeleshet, stort sett går veldig godt, og at det er noen andre bransjer som sliter – ikke er slik at alt som ikke har med olje og gass å gjøre, går dårlig. Tvert imot er den sterkeste sysselsettingsveksten i Norge i andre sektorer enn olje og gass. Særlig i tjenesteytende sektorer har vi en voldsom sysselsettingsutvikling. Vi har faktisk også flere arbeidsplasser innenfor industri og bergverk i dag enn vi hadde da den rød-grønne regjeringen tok over i 2005. Over flere tiår har det vært en dalende kurve, den er nå stabilisert og faktisk økende.

Den næringsmeldingen vi har varslet skal komme i vår, vil ta for seg hele næringslivet og alle de virkemidlene vi har, men vil ha spesiell oppmerksomhet på industrien. Her kan vi bidra med mye. Det mest avgjørende er de overordnede økonomiske rammebetingelsene: rente, valuta, lønnsutvikling og pengepolitikk. Men også ting som kraftkontrakter, forskning og innovasjon, kompetanse – nok ingeniørkapasitet f.eks. – handelsavtaler med andre land og støtte til energieffektivisering er noe av det mangfoldet

av tiltak som vi har, som vi bruker, og som vi bruker mer aktivt, for å bygge opp under en norsk konkurransedyktig industri.

Steinar Reiten (KrF) [10:33:36]: Jeg takker for svaret.

Ja, jeg skjønner at det kan være vanskelig for statsråden å spå ti år fram i tid, ikke minst med tanke på de meningsmålingene som de rød-grønne regjeringspartiene har for tiden. Men det er nå en gang slik at verftsindustrien de siste månedene har mistet flere store kontrakter til utlandet, bl.a. har tre riggkontrakter gått til henholdsvis Korea og Nederland. Vi ser at konkurransen stadig øker, og Kina, Storbritannia, Korea og Nederland er noen av aktørene som konkurrerer ut norsk verftsnaering. Årsakene kan være flere, men særlig på kostnadssiden slår økte utgifter knyttet til arbeidskraft, særskatter og andre utgiftsøkende faktorer uheldig ut for norske aktører. Hva mener næringsministeren er årsaken til at flere store kontrakter nå går til utlandet? Og hva slags grep vil statsråden ta for å styrke industriens muligheter til å vinne framtidige kontrakter?

Statsråd Trond Giske [10:34:25]: Jeg er helt enig med spørsmålsstilleren i at det hadde vært lettere å spå hvordan det skulle gå i framtiden for norsk næringsliv hvis jeg var trygg på at den rød-grønne regjeringen fikk fortsette.

Vi har fått nær 350 000 flere arbeidsplasser siden vi overtok i 2005. I perioden fra høsten 2001 til 2005, da de borgerlige styrte, ble det 11 000 flere arbeidsplasser samlet sett i Norge. Vi har hatt sterkere vekst per kvartal mens vi har styrt, enn det var på fire år under borgerlig regjering. Den veksten ønsker vi veldig sterkt skal fortsette. Det går veldig godt i leverandørindustrien til olje og gass, men det er helt riktig at vi skal være oppmerksomme på kostnadsutviklingen, og at vi har sett nå i det siste at en del kontrakter har gått til andre land. Det jobber bransjen med. Vi laget selv en verftspakke da krisen var der, for å bidra til innovasjon, produktivitetsutvikling og en mer effektiv bransje, og det arbeidet vil vi fortsette med i nær dialog med industrien selv.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Øyvind Håbrekke.

Øyvind Håbrekke (KrF) [10:35:42]: Jeg blir litt usikker på hva som egentlig er regjeringens virkelighetsbilde når jeg hører på statsråden nå, for senest i Dagens Næringsliv på torsdag uttalte næringsministeren følgende:

«Vi kommer til å miste mange tusen arbeidsplasser frem mot 2020».

I samme avis sier statsministeren at han nå advarer mot en ny nedtur, og at han ser konturene av det som vi kaller en «dobbel dip». Så hva som egentlig er regjeringens virkelighetsbilde – sett hen til den rosenrøde historien som næringsministeren nå tegner – er jeg veldig usikker på. Men desto viktigere: Hvis vi står foran store utfordringer som følge av eurokrisen, blir det viktig å se på hva slags muligheter vi har for å skape nye arbeidsplasser. Da har mineralindustrien et veldig viktig potensial. Så spørsmålet

til statsråden er ganske enkelt: Når kommer den svært etterlengtede mineralstrategien som vi har ventet på, og som faktisk kan gi nye arbeidsplasser?

Statsråd Trond Giske [10:36:49]: La oss ta virkelighetsbildet først. Statsministeren og jeg er helt enige. Det som skjer ute i Europa er dypt bekymringsfullt. EU trodde at de skulle få vekst i 2013. Nå viser det seg at det blir nedgang igjen i EU i 2013. Det er nå 26 millioner arbeidsløse i EU. Det tilsvarer like mange som det er sysselsatt i hele Norden og Benelux-landene til sammen. Det er et verditap på 12 000 milliarder i året, som kunne vært med å produsere hvis de hadde vært i arbeid. I Norge har vi midt oppi denne krisen klart 3 pst. arbeidsløshet – så å si full sysselsetting – og god vekst. «Rosenrødt» er et for mildt ord for å beskrive et slikt resultat midt oppi en europeisk krise.

Vi skal ha en offensiv næringspolitikk på de områdene hvor vi har fortrinn, og mineralområdet er akkurat et slikt område. Vi har et potensial på kanskje 1 500–2 500 mrd. kr i verdier i norske fjell som kan utvinnes og leveres til et internasjonalt marked. Den strategien er rett rundt hjørnet.

Presidenten: Harald T. Nesvik – til oppfølgingsspørsmål.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:38:07]: Svarene til nærings- og handelsministeren er relativt forutsigbare. Vi har hørt de samme svarene opptil flere ganger, særlig knyttet til at vi er på denne øya i Europa der svært mye går veldig bra. Men til forskjell fra Europa har vi olje- og gassvirksomheten. Hvis statsråden tar ut det som har med den olje- og gassdrevne biten knyttet til økning i sysselsettingen og de nærmere 100 000 arbeidsplassene i offentlig sektor å gjøre og innskrenker litt den perioden som statsråden pleier å henvise til, er det dessverre slik at mange andre industriarbeidsplasser går tapt i Norge. Utviklingen er ikke så rosenrød.

Mitt spørsmål til statsråden skal være veldig konkret – bare to ting: Det ene er knyttet til mineralstrategien, for når det gjelder Sydvaranger-utbyggingen bl.a., henviser man til mineralstrategien, og man får ingen svar knyttet til investeringer og konsekvensutredning, fordi man ikke har fått den strategien. Det er nr. 1. Nr. 2: Når vil vi få se den næringslivsmeldingen som statsråden snakker om?

Statsråd Trond Giske [10:39:11]: Mineralstrategien er øyeblikkelig klar. Den blir presentert når vi har lagt siste hånd på verket. Det vil være en offensiv strategi, bl.a. med en omfattende kartlegging av de mineralressursene vi har, slik at kommersielle selskaper kan vite hvor det er mulighet for å drive lønnsom virksomhet, også med effektivisering av den offentlige saksbehandlingen knyttet til mineralutbyggingen.

Beslutningen om å lage en næringsmelding er gjort nylig på bakgrunn av det dystre bildet vi ser ute, og på bakgrunn av at vi vet at det er bransjer og nisjer i Norge som blir ekstra rammet av den europeiske krisen. Det tar tid å skrive en slik melding, men i løpet av våren skal vi prøve

å ha den klar, for vi trenger retninger for hvordan vi skal møte krisen også i årene framover.

Presidenten: Frank Bakke-Jensen – til oppfølgings-spørsmål.

Frank Bakke-Jensen (H) [10:40:13]: Retorikken til statsråden har endret seg gjennom de siste årene. Nå er det faktisk slik at statsråden innrømmer at vi i Norge er avhengig av konjunktorene i landene rundt oss. Statsråden har også begynt å bli ganske klar på at den verktøykassen han har brasket seg med, ikke er fullt så full. Enkelte arbeidsplasser i Norge vil ikke overleve. Der er vi enige. Et viktig, sentralt spørsmål her er konkurransekraft hos norsk industri.

Når det gjelder virkelighetsbeskrivelsen ellers, har vi blitt enige med statsråden om at den framkommer ikke helt likt. Men det kan være interessant å få statsråden til å drodle litt rundt: Hva kjennetegner en arbeidsplass han ser for seg vil forsvinne i løpet av de neste årene – uavhengig av valgresultatet til høsten, siden det er rent hypotetisk? Hva kjennetegner arbeidsplasser statsråden ser for seg vil forsvinne – gjerne i tusenvis, som han uttalte til DN?

Statsråd Trond Giske [10:41:11]: Det er litt vanskelig både å drodle i Stortinget og å begynne å peke ut arbeidsplasser som kommer til å forsvinne – men jeg kan ta et eksempel her og nå.

Det gjelder papirindustrien. Her har vi mistet noen nøkkelbedrifter, ikke fordi de gjorde en dårlig jobb, men fordi markedene rett og slett er borte – fordi vi går over fra avis-papir til digitale løsninger, og fordi konjunktorene gjør at det brukes mindre reklamepapir i Europa.

Vi kommer til å miste mange arbeidsplasser, rett og slett fordi teknologi endrer seg, og fordi marked og etterspørsel endrer seg. Oppgaven er å skape enda flere nye. Denne omstillingsprosessen er Norge nesten i verdensklasse til å få til, bl.a. ved at vi har veldig gode velferdsordninger, som gjør at arbeidstakerne er trygge i omstillingsprosesser.

Vi skal være særdeles oppmerksomme på det som skjer ute, på at vi blir påvirket. Det har jeg jobbet med fra dag én, ikke minst gjennom de mest omfattende forhandlinger om frihandelsavtaler med India, Russland, Kina, Malaysia, Vietnam, Thailand, Indonesia, Mellom-Amerika og mange andre områder, hvor vi nå legger rammevilkårene til rette.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:42:30]: Jeg vil nok en gang invitere nærings- og handelsministeren fram på podiet, for jeg vil stille ham spørsmål også i denne sammenheng – da litt mer generelt.

Jeg synes det er positivt at statsråden i spørreunder med meg for kort tid siden bekreftet at han vil forsøke å få lagt fram en næringslivsmelding i løpet av denne våren – det er positivt. Saken er at vi må slutte å komme i etterkant av problemstillinger, vi må begynne å komme i forkant av dem, slik at vi vet hva vi har å møte utfordrin-

gene med. Den regjeringen som nå skal legge fram denne næringslivsmeldingen, er den samme som to ganger bare det siste halvannet året har stemt ned forslaget om dette fra undertegnende. Det har ikke vært nødvendig – har man ment – med en slik melding. Mens alle vi andre har sett tegnene i Europa, har regjeringen bare holdt igjen og holdt igjen – og vil nå komme med denne meldingen. Riktignok snakket vi i første rekke om en industrimelding. Hva man legger i det begrepet, gjenstår å se. Men jeg synes det er positivt – og gir statsråden honnør for det – og ser fram til hva som kommer.

Jeg viser også til at statsråden i avisen i dag sier at man vil vurdere, som Sveits, å se på muligheten for en frihandelsavtale med USA. Jeg vil be om at statsråden umiddelbart tar dette opp med sine partnere innenfor EFTA-biten, nettopp for å prøve å få i gang frihandelsavtaleforhandlinger i så henseende.

Jeg er sterkt bekymret over det vi ser i industrien. I den forbindelse er det en rekke tiltak som kunne vært fremmet. Vi har sett det knyttet til avskrivningssatser – regjeringen snakker om dem, gjør ingenting med dem. Man snakker om SkatteFUNN og næringsrettet forskning. Regjeringen snakker om det – gjør ingenting, bare viderefører. Man snakker om et kraftregime knyttet til billig strøm. Før regjeringen tiltrådte, sa man at man skulle ha billig kraft – man har kun kommet med en garantiordning. Vikarbyrådirektivet er det neste. Når får vi se konkrete resultater fra regjeringen?

Statsråd Trond Giske [10:44:39]: Det konkrete resultatet av regjeringens politikk kan man se rundt omkring i Norge hver eneste dag. Det er, som jeg sa i sted, 26 millioner arbeidsløse rundt omkring i Europa – i Europas verste krise på 80 år. En må tilbake til 1930-tallet for å finne tilsvarende arbeidsløshetstall og tilbakeslag. I Norge har vi hatt en sysselsettingsvekst på 350 000 flere arbeidsplasser siden 2005, to tredjedeler av dem i privat sektor. Det er altså en himmelvid forskjell. En kan bare se til Sverige. Det er 8 pst. arbeidsløshet og over 20 pst. ungdomsledighet i vårt naboland Sverige.

Det er ingen selvfølge at disse resultatene fortsetter av seg selv. Det trengs en offensiv næringspolitikk, det trengs en aktiv næringspolitikk, og det trengs ikke minst en ansvarlig økonomisk politikk. Det bedriftene forteller oss at de sliter med nå, er særlig valutakursen, at vekslingsforholdet mellom Norge og utlandet blir slik at produktivtetsgevinsten i bedriftene blir spist opp. Én ting vi som politikere bør gjøre, er å si at vi skal holde igjen på pengebruken, følge handlingsregelen og sørge for at vi har ryddighet i økonomiske budsjetter. Utfordringen for opposisjonen er at her spriker jo holdningen til handlingsregelen og pengebruken enormt.

Spørsmålsstillerens eget parti har gang på gang ment at handlingsregelen kan brytes, og at det er ikke så farlig for norsk økonomi om man bruker 5–10–15–20 mrd. kr ekstra. Den som blir rammet av dette, er den konkurranseutsatte industrien, som vil oppleve at kostnadsnivået stiger ytterligere, at en får et ekstraordinært dårlig forhold når det gjelder valutaen, og at alt det bedriftene gjør av effektiv-

sering, innovasjon og nyskapning, blir spist opp av det vi politikere gjør.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:46:40]: Hvis statsråden kan gå litt utenfor sitt innøvde innlegg knyttet til disse tingene, er det et par felt som jeg ønsker å ta opp med ham.

Fremskrittspartiet er opptatt av hvordan pengene brukes. Det er svært viktig også i forbindelse med et statsbudsjett. Hvis man i større grad skiller mellom investering og drift, er det større rom for å drive med mer på investerings-siden, særlig innenfor samferdsel etc. Men det er ikke her jeg vil utfordre statsråden, for dette har vi diskutert mange ganger tidligere.

Mitt spørsmål til statsråden er knyttet til konkrete ting – avskrivningssatser, som industrien ber om. Norsk Industri har nettopp utfordret statsråden på det. Vikarbyrådirektivet har industrien i den siste tiden utfordret statsråden på. Kraftregimet har statsråden også blitt utfordret på. Problemet er at vi stadig vekk ser at vi kommer i etterkant. Vitsen er at vi kommer i forkant av problemstillingene. Når det gjelder antall sysselsatte, er vi veldig heldige. Vårherre har gitt oss olje og gass, og det gjør at vi er bedre stilt.

Statsråd Trond Giske [10:47:46]: Vi hadde olje og gass – så vidt jeg husker – i perioden 2001–2005 også. Da fikk vi i løpet av fire år en sysselsettingsvekst på 11 000 i hele Norge. Selv spørsmålsstillerens eget fylke, Møre og Romsdal, har alene snart hatt like stor sysselsettingsvekst under rød-grønn regjering som hele Norge hadde da de borgerlige styrte. For representantens egne velgere og for befolkningen får vi håpe at den rød-grønne utviklingen fortsetter.

Når det gjelder kraft, foretar vi den største utbyggingen av fornybar energi på mange, mange år. Vi skal bringe 26 TWh mer inn i det norske og svenske systemet. Vi har fått mange nye, langsiktige industrikontrakter for kraft, nettopp fordi man ser at det er rikelig tilgang på kraft. Vi har fått Europas beste CO₂-kompensasjon for industrien, med den marginen på elprisen som CO₂-kvotene i Europa nå medfører. På dette området leverer regjeringen alt det industrien har spurt om – og vel så det.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Torgeir Trældal.

Torgeir Trældal (FrP) [10:49:02]: Statsråd Giske fortalte forrige taler – ut fra skrytelisten – hvor mange arbeidsplasser man har skapt i industrien. Selv kommer jeg fra Nordland fylke, som er et stort industri-fylke. Vi har bare i Meløy tapt rundt 700 arbeidsplasser, i Narvik rundt 800 arbeidsplasser – og også i Mo i Rana. Rundt 1 500 industriarbeidsplasser har gått tapt. Da synes jeg det blir litt dumt å komme med skrytelisten.

Så har Giske også uttalt, når dette har gått galt, at regjeringen har en verktøykasse. Han har en verktøykasse, verktøyene er der, og man har de midlene som skal til for å få dette opp å gå igjen. Da er spørsmålet mitt til Giske: Har

han mistet nøkkelen til verktøykasse? Det er iallfall ikke det man har sett.

Fremskrittspartiet ønsker å få en næringsmelding, en industrimelding. Vi ønsker å se på avtalene for kraft osv., men statsråden gjør ingenting. Så mitt spørsmål blir: Hvis statsråden finner nøkkelen til verktøykasse, kan han da gi noen eksempler på hvilke rammevilkår han vil legge til rette for, slik at også industrien i distriktene kan overleve?

Statsråd Trond Giske [10:50:10]: For det første: Vi har sysselsettingsvekst også i Nordland, og de eksemplene som spørsmålsstiller viser til, er knyttet til én konkret bedrift, REC, som har måttet legge ned virksomheten både i Narvik og flere andre plasser fordi man rett og slett har blitt utkonkurrert – uavhengig av norske rammevilkår. Det er ikke norske rammevilkår som har gjort at kineserne har kommet inn med massiv billigproduksjon av solcellepanel som har gjort at denne industrien må ut. Dette kommer vi fortsatt til å oppleve. Vi kan ikke fryse fast dagens næringsstruktur. Tenk om vi skulle ha fryst fast 1970-tallets næringsstruktur, da hadde vi vært utkonkurrert for lengst! Det er denne omstillingen – å bidra til nyskapning, bidra til nyetablering, bidra til nye såkornfond som vi kommer med, bidra til mer kapital i Investinor, bidra til langsiktige kraftkontrakter, bidra til verftspakke, bidra til treforedlingspakke, bidra til at Enova gir penger til energieffektivisering, bidra til moderat lederlønnsutvikling så vi får moderate lønnsoppgjør, bidra til et aktivt statlig eierskap som setter kapital til rådighet for industrien – og alle disse virkemidlene vi skal bruke for å sikre arbeid til alle midt oppi Europas største krise.

Presidenten: Jan Tore Sanner – til oppfølgings-spørsmål.

Jan Tore Sanner (H) [10:51:23]: Flere innbyggere har også gitt flere arbeidsplasser, men hvis du ser på sysselsettingsandelen, er den lavere i fjerde kvartal 2012 enn det den var i fjerde kvartal 2005. Statsråden og statsministeren er veldig flinke til å være bekymret over forhold man ikke kan gjøre noe med, men mangler handlekraft der politikken kan gjøre en forskjell. Det uttalte også sjefsøkonom Steinar Juel på DN.no i forrige uke, hvor han sa at regjeringen bør være langt mer bekymret for problemene vi har påført oss selv. Vi har de laveste investeringene i Fastlands-Norge på over 40 år, og vi har det høyeste kostnadsnivået i Europa. Da knytter spørsmålet som ble reist av Nesvik seg til hva regjeringen gjør her hjemme for å styrke konkurransekraften. La meg peke på ett spørsmål: Er statsråden fornøyd med at forskningen har vært nedprioritert i fire av de fem siste statsbudsjett, at veksten i forskningsbudsjettet er lavere enn veksten i det øvrige statsbudsjett?

Statsråd Trond Giske [10:52:30]: Det siste er rett og slett feil. Hvis du korrigerer for de automatiske variablene som trygd osv., har faktisk forskningsbudsjettet – tror jeg – tre ganger så sterk vekst som det generelle utgiftsbudsjettet. Da vi overtok i 2005, var forskningen på 15 mrd. kr, nå er den på 27 mrd. kr. Det er ikke nok, vi skal fort-

sette med å satse, men det har vært en historisk sterk vekst i forskningsbudsjettene.

Så til det første resonnementet, for dette har jeg hørt Høyre si mange ganger. At arbeidsplassene i Norge skyldes befolkningsvekst, er i sannhet et veldig merkelig resonnement. Det må jo da bety at den store arbeidsløsheten i Spania skyldes befolkningsmangel. Det er ikke sånn at det mangler folk i Spania. Det er 26 millioner arbeidsløse i Europa. Det er folk nok, det er jobbene som mangler. Det som skjer, er at folk flytter fra et EU i krise, med stor arbeidsløshet, til et Norge hvor arbeidsplassene kommer. De kommer ikke fordi det kommer folk, folk kommer fordi det er arbeid. Det er den politikken vi må sørge for: at vi har en historisk lav arbeidsløshet i Norge midt oppi en stor europeisk krise.

Presidenten: Steinar Reiten – til siste oppfølgings-spørsmål.

Steinar Reiten (KrF) [10:53:46]: De siste årene har det vært en kostnads- og kroneutvikling i Norge som har skapt utfordringer for norsk industrinærings konkurransevne. Når den norske industrien ikke lenger kan konkurrere på pris, må den være best på nytenkning og innovasjon. Her er norsk industrinæring i toppsjiktet, og slik vil vi også det skal være i framtiden.

I 2011 og 2012 var det ikke noen økning i realbevilgningene til forskning ifølge NIFUs årlige rapport, og for næringsrettet forskning var realveksten negativ. Samtidig økte bruken av oljepenger kraftig. Et samlet politisk miljø på fylkesnivå i Møre og Romsdal har uttrykt sterk bekymring over denne utviklingen. Kan næringsministeren forklare hva som er årsaken til regjeringens manglende initiativ om næringsrettet forskning? Er det fordi regjeringen mener at annen forskningsvirksomhet er viktigere, eller er det fordi regjeringen mener det er bevilget nok?

Statsråd Trond Giske [10:54:38]: Jeg tror nok ingen regjering – kanskje noensinne – vil si at det blir nok til forskning, men vi har altså satt som mål at vi i Norge skal være på OECD-nivå med 3 pst. til forskning. 1 pst. skal være offentlig, og 2 pst. skal være privat. Vi er nær oppunder den ene prosenten på det offentlige. Jeg er helt enig med spørsmålsstiller i at vi skal spørre oss hvordan vi kan bruke de pengene mer effektivt. Jeg ser gjerne en kanalisering der mer av forskningssatsingen i årene framover går til næringsrettet forskning, men vi må få til et forskningsløft i næringslivet selv, for der ligger vi betydelig etter. Vi kan spille på lag med næringslivet for å få det til, bl.a. gjennom ordninger som SkatteFUNN, gjennom nærings-PhD-er, gjennom brukerstyrte programmer osv., og det vil vi fortsette med også i årene framover. Med vårt kostnadsnivå, vårt levestandardnivå, er det kompetanse, kunnskap, innovasjon og nye produkter som kommer ut av bl.a. forskning, som er vår konkurransekraft.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Svein Flåtten (H) [10:55:53]: Jeg vil gjerne fortsette med å spørre nærings- og handelsministeren om den krevende konkurransesituasjonen for norsk leverandørindustri. Det har vært påpekt tidligere i debatten at kostnadsveksten vår er svært høy. Den er 60 pst. over handelspartnerne og konkurrentene i Europa, og det meste er kommet de siste seks-syv årene. Det er ingen tvil om at konkurranseevnen er svekket.

Oppi denne situasjonen, hvor konkurransekraft nå er helt avgjørende, ser vi at norsk leverandørindustri stadig mister kontrakter også til europeiske konkurrenter. Mer-kostnadene ved innføringen av vikarbyrådirektivet, altså den økte timelønnskostnaden, er ett av viktige konkurranseelementer. Andre europeiske land – våre konkurrenter – har utnyttet det handlingsrom som ligger i unntaksbestemmelsene i vikarbyrådirektivet gjennom å forskriftsfeste unntak.

Vår stadig svekkede konkurransesituasjon påkaller nå handlekraft og gjennomføringsvilje der hvor det er mulig, ikke å snakke om alle disse andre områdene hvor det ikke er mulig, som har vært diskutert i dag. Handlingsrommet i vikarbyrådirektivet er en slik mulighet. Kan vi forvente at statsråden bruker sin handlekraft til å gjøre noe med den muligheten, eller vil vi se fortsatt passivitet?

Statsråd Trond Giske [10:57:36]: La meg først understreke – siden vi nå er i stortings salen – at vikarbyrådirektivet og allmenngjøring av disse spørsmålene tilhører en annen statsråd enn undertegnede. Det er vel Anniken Huitfeldt som formelt må svare på det, men det er klart at regjeringen som sådan er opptatt av to ting: Vi er opptatt av at vi skal være konkurransedyktige, og at vi skal ha et næringsliv som er fleksibelt, omstillingsdyktig og i stand til å konkurrere om de store kontraktene. Samtidig skal ikke det skje på bekostning av arbeidstakernes lønns- og arbeidsvilkår. Vi kan ikke risikere at norske arbeidstakere blir skviset ut av bedriftene våre fordi billig importert arbeidskraft til en helt annen lønn og helt andre arbeidsforhold enn det vi er vant med i Norge, tar den plassen. Det kan ikke være sånn at vi skal bygge opp et norsk næringsliv, en norsk levestandard og norsk velferd på bakgrunn av å importere lønns- og arbeidsvilkår fra land som er langt fattigere enn oss. Det vil være helt feil retning å gå, og derfor har vi vært for vikarbyrådirektivet. Det var også arbeidsgiverne for at vi innførte. Vi er for allmenngjøring – i går var det en høyesterettsdom som ga oss solid støtte på allmenngjøringsprinsippene – og vi er for å slå ring om arbeidstakerne slik at vi unngår sosial dumping.

Jeg vet at min kollega i Arbeidsdepartementet er opptatt av å ha en god dialog med arbeidsgiverne og arbeidstakerne for å finne gode løsninger i enkelttilfeller. Det finnes allerede unntaksbestemmelser som gjør at man f.eks. kan bringe disse spørsmålene inn i Tariffnemnda, men det er det opp til partene og min kollega i Arbeidsdepartementet å håndtere.

Svein Flåtten (H) [10:59:30]: Jeg skjønner at det er beilelig å henvise til en annen statsråd, men statsråd Giske lar seg villig intervju av Dagens Næringsliv om denne pro-

blematikken og antyder hvordan løsningene kan være, osv. Derfor vil jeg gjerne gjenta spørsmålet mitt, fordi det som er sentralt, er ikke hva Arbeids- og sosialdepartementet vil gjøre med dette med tanke på innføringen. Det som er sentralt her, er om det er noen vilje fra vår statsråd for denne næringen til å påvirke, til å få til unntak i forskriftene, som man ifølge Dagens Næringsliv har antydning kan gjøres ved å si at det allerede finnes åpninger for unntak. Det gjør det egentlig ikke, men spørsmålet er: Vil han gjøre noe for den verftsindustrien som nå mister kontrakter til Nederland, som har et slikt unntak, eller vil han overlate dette til statsråd Anniken Huitfeldt?

Statsråd Trond Giske [11:00:39]: Vi vil jobbe veldig tett med bl.a. verftsindustrien. Verftsindustrien nyter jo nå godt av bl.a. at vi har en ganske offensiv satsing på å åpne nye felt, på å bygge ut olje- og gassressursene, ikke minst i nordområdene. Så dette er også noe som ikke bare har kommet av seg selv, men som er et resultat av politiske valg og en politisk retning. Da verftsindustrien var i en dyp krise rett etter at finanskrisen slo til, så laget vi en verftspakke som hjalp dem igjennom, og som gjør at det nå er mange gode arbeidsplasser.

Når jeg sier at formelt sett må arbeidsministeren svare på dette, så er det fordi vi nå faktisk befinner oss i Stortinget og ikke i Dagens Næringslivs lokaler. Her er det parlamentarismen som gjelder, og en statsråd får svare i Stortinget på de områdene som er hans eller hennes konstitusjonelle ansvar, og så får DN håndtere sine konstitusjonelle spørsmål på DN's måte.

Presidenten: Det blir gitt anledning til to oppfølgings-spørsmål – først Jan Tore Sanner.

Det er riktig, som det er kommet fram i ordvekslingen så langt, at spørsmål i hovedsak bør dreie seg om det som er den tilstedeværende statsråds konstitusjonelle ansvar.

Jan Tore Sanner (H) [11:02:04]: Det er en kommentar som jeg generelt sett vil dele. Samtidig er vi i en veldig underlig situasjon når næringsministeren kan løpe rundt i avisredaksjonene og ha meninger om det meste, men at han i Stortinget ikke vil uttale seg om et så sentralt spørsmål for norsk næringsliv.

Vi er i en situasjon hvor vi har de laveste investeringene i fastlandsøkonomien på over 40 år, vi har det høyeste kostnadsnivået i Europa, og da er dette et spørsmål som handler om å gi norsk næringsliv de samme konkurransevilkårene som resten av Europa. Så jeg tror egentlig jeg bare vil gjenta spørsmålet: Mener statsråden at Norge bør utnytte det handlingsrommet som ligger i vikarbyrådirektivet, slik andre land i Europa har gjort, eller mener statsråden at dette er et spørsmål som ikke er så vesentlig for norsk næringsliv?

Statsråd Trond Giske [11:03:09]: Jeg kan jo svare det samme her som det vi svarte i DN da statsministeren og jeg ble intervjuet om dette: Vikarbyrådirektivet i seg selv og målet om likebehandling skal ikke føre til at vikarer blir dyrere enn fast ansatte, og der er det nok allmenngjør-

ringsordninger som i noen tilfeller kan føre til det. Og der er det altså allerede en unntaksbestemmelse – så vidt jeg har forstått – som gjør at man kan bringe den saken inn til Tariffnemnda, men prinsippene om at innleide vikarer skal ha de samme lønns- og arbeidsbetingelser som fast ansatte, vil ikke vi være med på å undergrave. Det er et viktig prinsipp at vår velferd, vårt arbeidsliv, skal bygge på norske verdier, på norsk tradisjon og på norske, ordentlige forhold. Hvis Høyre ønsker å åpne for å undergrave dette, vel, da må de vinne flertallet i folket for det – og det ser jo for så vidt lyst ut for det akkurat nå – men vi kommer til å kjempe for å beholde disse rammene rundt et verdig og ordentlig arbeidsliv.

Presidenten: Harald T. Nesvik – til oppfølgings-spørsmål.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:04:27]: Det hadde jo vært en fordel om vedkommende statsråd som har ansvaret for feltet, hadde vært til stede her, så kunne statsråd Solhjell fått lov til å hvile lite grann, men han sitter i hvert fall godt i ro, og der skal han fortsatt få sitte.

Statsråden henviser til at det er en annen statsråd som har det konstitusjonelle ansvaret for vikarbyrådirektivet, og det er helt korrekt, men statsråden har gjennom media skapt et inntrykk av at det finnes en mulighet for å forskriftsfeste en unntaksbestemmelse. Nå sier statsråden at han er usikker på akkurat den biten, og da er spørsmålet: Finnes det en mulighet eller finnes den ikke?

Norsk Industris konjunkturrapport for 2013 er interessant lesning. Det man ber om der, er nettopp å forskriftshjemle unntaksbestemmelsen, slik en rekke av våre konkurrentland faktisk har gjort. Jeg skal ikke utfordre statsråden på dette, for jeg regner med at statsråden bare kommer til å vise til sine tidligere svar. Men mitt konkrete spørsmål til statsråden er følgende, knyttet til konkurransekraften for å hjelpe industrien: Vil statsråden i hvert fall gjøre noe med avskrivningssatsene, som er svært viktig for denne delen av industrien?

Statsråd Trond Giske [11:05:30]: Det er jo veldig dumt å bruke verdifull spørretime på å måtte svare på avskrivningssatsene – det er finansministerens ansvar.

Jeg er opptatt av at de samlede økonomiske rammebetingelsene rundt bedriftene er gode. Avskrivningssatsene skal reflektere den reelle verdisenkningen på investert kapital, og dette er noe som Finansdepartementet vurderer fortløpende, og man lytter også til faglige råd fra norsk industri rundt dette. Men det viktigste for norsk industri er altså disse makroøkonomiske spørsmålene – rentenivå, valuta og vekslingskurs er helt avgjørende. Og hvis ikke Fremskrittspartiet snart gir et klart og utvetydig signal om at handlingsregelen vil ligge i bunnen for deres økonomiske politikk, så er dette altså det største usikkerhetsmomentet, den største uforutsigbarheten, og kanskje det største problemet, som norsk industri vil stå overfor dersom det blir et annet flertall. Jeg sa at det så «lyst ut» for det. Jeg korrigerer meg selv: Det ser mørkt ut når det gjelder dette!

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Sak nr. 2 [11:06:42]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir én endring i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

Den foreslåtte endringen i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringen var som følger:

Spørsmål 9, fra representanten Linda C. Hofstad Helleland til barne-, og likestillings- og inkluderingsministeren, må utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 1

Bård Hoksrud (FrP) [11:07:05]: «Riksadvokaten har instruert landets politidistrikter om å slå hardt ned på kjøring med vannscooter. Dette skjer selv om ESA skriftlig i brev 3. oktober 2012 ga beskjed til Miljøverndepartementet om at straffeforfølgningen av norske vannscooterførere er uhørt og må stoppes. Den første som ble dømt for vannscooterkjøring i sommer, må gjennomføre ankesak i Agder lagmannsrett 5. mars, til tross for at ESA er krystallklare på at føreren ikke har gjort noe ulovlig.

Hvor lenge mener statsråden at norske myndigheter skal fortsette å håndheve et regelverk i strid med uttalelsen fra ESA?»

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:07:45]: Eg vil først vise til at enkeltsaker på straffesaksområdet ligg under påtalestyresmakta, som vert leia av Riksadvokaten. Påtalestyresmakta er i desse enkeltsakene ikkje undergitt instruksjon av politiske styresmakter, og det vert heller ikkje rapportert til desse om handsaminga av enkeltsaker eller om dei vurderingane som påtalestyresmakta legg til grunn for dei avgjerdene dei tek. Politiske styresmakter vil derfor verken ha formelt eller faktisk grunnlag for å gripe inn i enkeltsaker eller påverke handsaminga av desse, og eg vil leggje til – og godt er det.

Etter småbåtlova § 40 tredje ledd, jf. første ledd, er bruk av vannscooterar forbode. Stortinget vedtok forbodet i 2000, særleg for å unngå støy og forureining og dessutan skadar på dyre- og planteliv. Etter § 40 fjerde ledd kan kommunen ved forskrift gjere unntak frå forbodet så langt ikkje omsynet til miljø eller tryggleik tilseier noko anna. Det er gitt særskilt forskrift om kva for område som ikkje kan opnast for bruk av vannscooter.

Miljøverndepartementet har sendt på høyring forslag om endring i reglane for bruk av vannscooter. Forslaget inneber at det generelle forbodet vert oppheva, men at bruk av vannscooter ikkje vert tillate i eit belte nær land. I desse

områda vert det berre tillate med køyring i låg fart for å transportere seg ut til opne område. Køyring vert heller ikkje tillate i eller nær verneområde.

Riksadvokaten har i brev 15. januar 2013 gjeve eit nytt direktiv for handheving av forbodet mot bruk av vannscooterar på bakgrunn av Miljøverndepartementet sitt høyringsforslag. I direktivet er det fastsett at forbodet mot bruk av vannscooter berre skal handhevast i nærmare bestemte område. Områda Riksadvokaten fastset handheving i, svarar i stor grad til dei områda som er foreslått regulerte i høyringsforslaget om endring av småbåtlova.

Bakgrunnen for den lovendringa som er foreslått, er særleg omsynet til å forenkle regelverket – dette fordi dagens ordning kan framstå som komplisert for brukarane, og dessutan vere administrativt krevjande for kommunane. I tillegg er forslaget motivert av eit ønske om å sikre at norsk regelverk er fullt ut i tråd med EØS-avtala.

Øyvind Korsberg hadde her overtatt presidentplassen.

Bård Hoksrud (FrP) [11:10:03]: Jeg vil takke statsråden for svaret.

Jeg skjønner at statsråden ikke kan gå inn og instruere Riksadvokaten, og det tror jeg også er bra. Men det er tross alt Miljøverndepartementet som holder i saken og er ansvarlig for lovverket og oppfølging av det, og man kan i hvert fall sende klare og tydelige signaler til Riksadvokaten, hvis man mener at det Riksadvokaten holder på med, er feil.

Jeg har lyst til å utfordre statsråden: Det er ESAs klare og tydelige svar i brevet av 3. oktober i fjor at det ikke er riktig av norske myndigheter å fortsette forfølgningen av dem som driver med vannscooter. Det er veldig gøyalt, for både Hallgeir H. Langeland, partikollega av statsråden, og Freddy de Ruiter, som er stortingsrepresentant fra et av regjeringspartiene, sier at dette nå må opphøre. Min utfordring til statsråden er: Vil statsråden ta initiativ overfor Riksadvokaten for å stoppe det inntil den diskusjonen er over?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:11:03]: Eg la merke til at Hoksrud først sa at han er veldig glad for at ikkje miljøvernministeren eller andre i regjeringa kan instruere Riksadvokaten. Men så seier han likevel at han skulle ønske at vi kunne sende eit klart og tydeleg signal viss det dei driv på med, er dumt. Eg trur dei fleste ville oppfatte det som ein instruksjon, viss ein statsråd frå Stortingets talarstol eller andre stader seier at det Riksadvokaten driv på med, er dumt. Så det kjem eg ikkje til å blande meg inn i, nettopp fordi eg er ein veldig sterk tilhengjar av det prinsippet som Hoksrud iallfall i prinsippet sa han var veldig glad for eksisterte.

Så kan eg svare litt på saka og det som gjeld ESA sitt brev og behandlinga, for det er mitt ansvar. Vi har gått veldig nøye gjennom det, og det er riktig at det er ein vesentleg grunn til endringa av regelverket som no er sendt på høyring, fordi vi såg at vi kan behalde mange av dei omsyna til folk og natur som vi er opptekne av, samtidig som vi gjer

ei sterk forenkling. Og vi trur det vil imøtekome ESA sitt brev av 3. oktober i år.

Bård Hoksrud (FrP) [11:12:11]: Ja, jeg hører hva statsråden sier, og han kan gjerne harselere med at jeg utfordret statsråden på å gi klare signaler til Riksadvokaten. Jeg synes ikke det er bra at vi har en Riksadvokat som går på tvers av det ESA mener er lovlig, og dette er en lovlig vare. På samme måte som en vanlig båt, er vannscooter å definere på samme måten. Da bør man gi klar beskjed til Riksadvokaten om at nå er man i et minefelt, og at man faktisk er inne på noe som ikke er lovlig. ESA har gitt klar beskjed om at dette er ulovlig. Jeg synes det er rart at statsråden ikke kan sørge for å følge opp dette. Jeg forventer at han kommer til å følge det opp fordi hans egen partikollega Hallgeir H. Langeland og Freddy de Ruiter fra Arbeiderpartiet, begge stortingsrepresentanter, har bedt statsråden om å stoppe det som nå er i ferd med å skje. Det blir spennende å se på utfallet fra lagrettsdommen som sannsynligvis vil komme om kort tid, og se hva den faktisk fører til.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:13:10]: Eg harselerte ikkje, eg meinte iallfall ikkje å harselere. Eg gjekk eigentleg berre veldig kort gjennom prinsippa som ligg til grunn for den liberale rettsstaten.

Når det er sagt, kan eg seie at det er viktig at vi no får eit regelverk som er avklart. Det er derfor eg ganske raskt etter ESA sitt brev gjorde dei endringane. Det er ingen tvil om at det er betydelege endringar frå dagens situasjon, dersom det vert vedteke og når det vil tre i kraft, som vil gje ei betydeleg opning for bruk av vasscooter i Noreg på store område som vil vere lett tilgjengelege. Det trur eg mange av dei som køyrer vasscooter, vil vere glade for. Samtidig er eg veldig oppteken av at vi skal skjerme område nær land, der badande, hyttefolk og andre gjerne vil ha dei unna, og vi skal skjerme viktige naturverdiar. Der synest eg vi har fått ein god balanse, og eg ser fram til at det kan tre i kraft og fungere. Eg har eit godt håp om at det skal vere innafør ramma av det som ESA kan godkjenne.

Spørsmål 2

Jan Arild Ellingsen (FrP) [11:14:25]: Jeg stiller følgende spørsmål til utenriksministeren:

«Situasjonen i Afghanistan er fortsatt svært utfordrende. Flere land er i ferd med å gjennomføre nedtrekk av styrker, og et nytt presidentvalg nærmer seg. Gjennomføringen av presidentvalget kommer til å bli meget viktig for afghanerne og alle de land som har engasjert seg i Afghanistan. Måten valget gjennomføres på, vil bli en test på hvor langt landet er kommet og om grunnleggende rettigheter for den enkelte har en reell verdi.

Hva ser utenriksministeren som den største utfordringen for det kommende valget?»

Utenriksminister Espen Barth Eide [11:14:56]: Representanten Ellingsen peker på et helt sentralt poeng når

han trekker opp betydningen av presidentvalget i Afghanistan i april neste år. Valget vil bli en viktig milepæl for den politiske utviklingen i landet. Norge og mange andre i det internasjonale samfunnet har en klar forventning om at de forestående valgene i Afghanistan skjer på en åpen og demokratisk måte. Dette var et av de budskap vi formidlet til president Karzai da han var i Norge for kort tid tilbake, og hvor den strategiske partnerskapsavtalen mellom våre to land ble undertegnet.

Presidentvalget 5. april vil bli det femte valget siden 2001. Det blir også valg til provinsrådene samme dag og parlamentsvalg året etter, i 2015. Samlet sett innebærer dette at Afghanistan nå har etablert en prosess med valg på alle nivåer de neste årene. Det er en positiv utvikling.

Det er afghanske myndigheter som har ansvaret for gjennomføring av valgene. De forpliktet seg på fjorårets Tokyo-konferanse til å avholde troverdige, inkluderende og åpne valg basert på et robust rammeverk. Vi ser tegn til at de tar dette ansvaret.

For det første har den afghanske valgkommisjonen startet forberedelsene til presidentvalget tidligere enn vanlig. Det er også vårt klare inntrykk at valgkommisjonen er kompetent og arbeider aktivt med forberedelsene. Dette omfatter forebyggende tiltak og styrking av de mekanismene som skal redusere muligheten for valgfusk.

For det andre ser vi at opposisjonen og det sivile samfunn er aktive pådrivere for et inkluderende og troverdig presidentvalg. At myndighetene og valgkommisjonen på denne måten blir stilt til ansvar, er et positivt utviklingstrekk som vitner om en politisk modning.

Samtidig er valget forbundet med betydelige utfordringer. Gjennomføringen av valget er bl.a. avhengig av at to sentrale lover vedtas av nasjonalforsamlingen. Disse lovene lar vente på seg.

Den største utfordringen for gjennomføring av et valg som omfatter alle deler av Afghanistan, er imidlertid den rådende sikkerhetssituasjonen. Den er fortsatt alvorlig og vil påvirke valgdeltakelsen. Det kan bli vanskelig å åpne valglokaler i deler av landet og mange vil lett kunne holde seg hjemme på grunn av utrygghet. Et tilleggsproblem er at usikkerheten er størst i sør og øst, altså der det bor flest pashtunere. Det kan skape en viss skjevhet i hvem som kommer seg til valgurnene.

Et inkluderende og legitimt valg forutsetter bred deltakelse av alle de etniske befolkningsgruppene. Det må legges til rette for bredest mulig deltakelse av kvinner.

Jeg vil også minne om hvilken region Afghanistan ligger i. Afghanistan ligger mellom Iran, Turkmenistan, Usbekistan, Tadsjikistan, Kina og Pakistan. Det er jo ikke alle de landene som framstår som veletablerte demokratier ennå. I så måte har Afghanistan faktisk gjort betydelige framskritt i en regional sammenheng.

Selv om presidentvalget er et afghansk ansvar, er det viktig at det internasjonale samfunnet støtter valgforberedelsene. Det gjør Norge bl.a. gjennom en aktiv dialog med myndighetene og med norsk økonomisk bistand til FN's valgkommisjon i forbindelse med valget. Dette kommer vi til å følge opp i tiden som kommer.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [11:17:58]: Jeg takker først utenriksministeren for svaret og samtidig for hans engasjement som både forsvarsminister og utenriksminister når det gjelder situasjonen i Afghanistan. Jeg tror Afghanistan trenger all mulig hjelp på veien videre. I så måte er ikke Norge noen trussel, men faktisk en mulighet til å bidra.

Likevel ønsker jeg å høre hva utenriksministeren mener om Karzais rolle som president. Det er jo slik at presidenten bør ha en rolle når det gjelder å legge føringer, hvordan resten av samfunnet skal virke. En av utfordringene som har vært i Afghanistan, og som fortsatt er der, og kanskje er økende, er korrupsjon. Derfor ønsker jeg å høre hva utenriksministeren mener om Karzais rolle – jeg skal ikke nevne Karzais familie – når det gjelder å bekjempe korrupsjon i Afghanistan. Og hvis utenriksministeren kunne driste seg til å si noe om balanseforholdet i makten mellom parlamentet og presidenten, og hvilke muligheter og begrensninger som ligger i det, hadde jeg satt pris på det.

Utenriksminister Espen Barth Eide [11:18:58]: Jeg takker igjen representanten Ellingsen for viktige spørsmål.

Presidenten i landet har naturligvis et særlig ansvar for alt som skjer, også for å arbeide for en antikorrupsjonskultur i landet. Den støtter vi opp om gjennom å minne han om det, senest i partnerskapsavtalen, men selvfølgelig også å legge det til grunn i vår egen bistand. Vi har ved flere anledninger holdt tilbake penger, bl.a. fra LOTFA-fondet etter at UNDP avslørte at det hadde foregått uregelmessigheter i så måte. Gjennom både ord og handling prøver vi å bidra til det.

Det ville være uriktig å underslå at det fortsatt er en betydelig utfordring på dette feltet i Afghanistan, men samtidig ligger jo nettopp noe i svaret av å styrke institusjonene, styrke nettopp et reelt parlament, styrke muligheten for å være i opposisjon og for å være uavhengig i media. All erfaring tilsier at det er på den måten man virkelig får tatt tak i denne typen utfordringer, og det kommer til å stå høyt på agendaen også i årene som kommer etter at selve ISAF-operasjonen avslutter og vi er over i en mer bistandsrolle i Afghanistan.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [11:20:10]: Jeg takker på nytt utenriksministeren for svaret. Jeg synes det er viktig at man har et tydelig fokus på det, og at man stiller klare krav og forventninger til mottakeren.

I sitt første svar i dag sa utenriksministeren, med tanke på presidentvalget, at det er viktig at gjennomføringen av presidentvalget skjer på en åpen og demokratisk måte. Betyr det da at utenriksministeren og regjeringen kan vurdere eventuelt å redusere bistanden hvis man ikke ser at man oppnår det man forventer og ønsker seg framover? Det vil være et klart politisk signal fra Norge, i hvert fall, hvis man ser at landet utvikler seg i feil retning. Er det en strategi som utenriksministeren vurderer?

Utenriksminister Espen Barth Eide [11:20:49]: Dette er et tema i den strategiske partnerskapsavtalen vi har inngått. Der bekreftet vi våre tidligere løfter om et betydelig nivå på bistanden fram til 2017 – det er ikke der-

med sagt at vi slutter i 2018, men da tar vi nye beslutninger – og vi slo også fast at disse bevilgningene forutsetter at afghanske myndigheter gjør det de skal når det gjelder samfunnsutviklingen generelt, men også med tanke på antikorrupsjonstiltak og godt styresett.

Det er klart at det gir jo bare mening å gi disse penge- ne hvis de kommer fram til det de skal komme fram til, og hvis de bidrar til en konstruktiv utvikling i landet. Så det ligger egentlig innebygget i vårt strategiske samarbeid. Jeg tror at når vi er en solid giver, men også har klare krav, vil vi i større grad kunne påvirke dette enn hvis vi bare mente noe uten å gjøre noe.

Spørsmål 3

Ine M. Eriksen Søreide (H) [11:21:54]: «Sjøheimevernet, SHV, har behov for reelle maritime kapasiteter i form av flerbruksfartøy for å kunne operere etter hensikten og være en gripbar ressurs. Imidlertid kommer det stadig signaler om at materiellplanen for SHV ikke gjennomføres.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at regjeringens føringer om planlagt fartøystruktur i SHV blir gjennomført?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:22:19]: Heimevernet har et landsdekkende ansvar med hovedoppgaver knyttet til vakthold og sikring av viktige militære og sivile objekter. Det er gjennomført en betydelig kvalitetsforbedring i Heimevernet de seneste årene. Dette danner grunnlaget for den fortsatte utviklingen av strukturen med økt fokus på evne til vakthold og sikring, og støtte til samfunnet for øvrig ved behov.

Som redegjort for i langtidsplanen for Forsvaret, er Sjøheimevernets kommandostruktur avviklet. Den taktiske ledelsen av Sjøheimevernet vil i fremtiden bli ivarettatt av de territoriale distriktsstabene. Dette er allerede tilfellet for Land- og Luftheimevernet. Langtidsplanen for Forsvaret legger vekt på å øke Sjøheimevernets evne til å løse operative oppgaver ved at sjøheimevernsområdene og innsatsstyrkene benytter mindre båter for objektsikring og lokal oppdragsløsning. De større fartøyene av Reineklassen, som tidligere ble disponert av Sjøheimevernet, er derfor overført til annen hensiktsmessig bruk i Marinen og Kystvakten.

Som oppfølging av Stortingets behandling av langtidsplanen har generalinspektøren for Heimevernet sist høst, på oppdrag fra forsvarssjefen, arbeidet med å utvikle et operativt konsept for Sjøheimevernet. Utkastet til konsept er nå til vurdering i Forsvarsstaben. Så snart dette er godkjent av forsvarssjefen, vil det danne grunnlag for videre utvikling av Heimevernets samlede materiellstruktur.

Sjøheimevernet opererer for tiden seks mindre flerbruksfartøy av den såkalte Hårek- og Gyda-klassen. I lys av disse fartøyenes alder og tekniske status har Forsvaret, på oppdrag fra Forsvarsdepartementet, utarbeidet prosjektdokumentasjon både for oppgradering av disse flerbruksfartøyene og for anskaffelse av en ny såkalt Shetlandklasse flerbruksfartøy. Spesifikasjoner er også utarbei-

det for et antall mindre og enklere båter til de maritime innsatsstyrkene og sjøheimevernsområdene.

Så snart et godkjent operativt konsept for Sjøheimevernet foreligger, vil Forsvarsdepartementet ta stilling til omfanget av materiellinvesteringer til Sjøheimevernet, herunder videreføring av flerbruksfartøyene. Det er likevel viktig å se hele Heimevernets investerings- og driftsportefølje under ett for å sikre bærekraftige løsninger. En helhetlig avklaring i denne sammenheng er ventet i løpet av våren.

Ine M. Eriksen Søreide (H) [11:24:53]: Disse flerbruksbåtene er et prosjekt som ifølge den informasjonen vi har, er stanset. Det betyr altså at man ikke går videre med diskusjonen nå til våren, men at man rett og slett har stoppet dette prosjektet. Det er jo noe helt annet, som forsvarsministeren også sier, enn disse mindre fartøyene, småbåtene, som er et nytt prosjekt som kan løse andre oppgaver enn flerbruksfartøyene.

Det som er det litt pussige med saken, er at både iverksettelsesbrevet til forsvarssektoren, som er datert 28. juni 2012, altså fjorten dager etter vedtaket av langtidsplanen i Stortinget, og sjef FOHs operative overføringer til Heimevernet per 17. januar 2013 syns å legge til grunn at Sjøheimevernet skal være oppsatt med flerbruksbåter, nettopp for å kunne løse oppdrag i det spekteret som Sjøheimevernet er satt til.

Spørsmålet er derfor: Hvorfor går man ikke videre med dette prosjektet med flerbruksbåter, som nå er i både et antall og en stand som krever at de faktisk blir flere og nye?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:25:57]: Det var jo nettopp dette jeg i hvert fall prøvde å redegjøre for. Vi ser på både en oppgradering av de fartøyene som er i dag og en anskaffelse av en ny såkalt Shetland-klasse flerbruksfartøy, men vurderingene her ligger i Forsvarsstaben. Så snart vi får dette til departementet, vil vi ta stilling til det konseptet og de investeringsforslagene som forsvarssjefen da kommer med.

Ine M. Eriksen Søreide (H) [11:26:33]: Ut fra de opplysningene vi har, har generalinspektøren for Heimevernet gitt beskjed om at det vil tvinge seg fram endringer, nettopp fordi dette ene prosjektet med flerbruksfartøy er stoppet. Det er altså ikke på vent eller under vurdering, men det er rett og slett stoppet. Det eneste man går videre med, er spørsmålet om disse småbåtene, som altså er båter opptil 15 meters lengde, og som har en helt annen operativ kapasitet enn flerbruksfartøyene.

Hvis det stemmer, er det for så vidt ikke noe stort poeng å vente på denne utredningen av den fulle fartøystrukturen, fordi det kanskje viktigste prosjektet, det som kan bidra til at Sjøheimevernet kan løse oppgaver som de har fått av sjef FOH og som ligger til grunn i iverksettelsesbrevne, knyttet til suverenitetshevdelse, overvåkning, rapportering osv., jo allerede er stoppet. Småbåtene har jo ikke den rekkevidden – det kreves flerbruksfartøyer for å kunne ivareta de oppgavene.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:27:29]: Jeg kan bare gjenta det jeg har sagt: Det jobbes med både en prosjektdokumentasjon for oppgradering av Hårek- og Gyda-klasse flerbruksfartøy og for anskaffelse av en ny såkalt Shetland-klasse flerbruksfartøy.

Så er jeg helt enig med representanten i at det er viktig at Sjøheimevernet har tilstrekkelige fartøy og de fartøyene som de trenger å ha. Jeg mener at anbefalingen på den operative strukturen også for Heimevernet og Sjøheimevernet må komme fra forsvarssjefen. Den har ikke vi fått ennå, den venter vi på i departementet. Når vi får den, vil vi ta stilling til dette prosjektet. Jeg er ikke kjent med at det er stanset. Det er rett og slett bare ikke kommet frem.

Spørsmål 4

Laila Marie Reiertsen (FrP) [11:28:39]: «En person har vært på arbeidsavklaringspenger i over fire år. I denne perioden har det vært liten, det vil si nærmest fravær av kontakt med det lokale Nav-kontoret. Vedkommende har prøvd gjentatte ganger selv å få i stand møter. Ikke før han engasjerer advokat, blir et møte holdt. Da er en kommet to år ut i arbeidsavklaringsløpet. På grunn av dårlig personkjem i prøver han å bytte Nav-kontor uten hell, og saken står fremdeles, etter over fire år, på stedet hvil.

Hva mener statsråden om denne type saker?»

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:29:12]: Spørsmålet gjelder en mottaker av arbeidsavklaringspenger som i løpet av en periode på fire år angivelig ikke har fått den oppfølgingen han har behov for. Dette er ikke akseptabelt.

Mottakere av arbeidsavklaringspenger skal ha en aktivitetsplan. Aktivitetsplanen utformes på grunnlag av en behovs- og arbeidsevnevurdering. Denne planen angir bl.a. hyppighet og innhold i oppfølgingsarbeidet. Mottakere av arbeidsavklaringspenger kan ha svært ulike hindringer når det gjelder arbeid, og svært ulike behov når det gjelder oppfølging. Dette betyr at noen aktivitetsplaner kan ha hovedvekt på behandling, mens andre er mer arbeidsrettet. Det er likevel et minimumskrav at mottakerne skal følges opp hver sjettemåned.

Et viktig formål med oppfølgingen er å sikre at aktivitetsplanen til enhver tid er tilpasset brukernes behov og muligheter. Dette innebærer at brukerne skal kunne ta kontakt med Nav-kontoret på eget initiativ. Det er ønskelig at brukerne da raskt kommer i kontakt med saksbehandler. Dette er ikke alltid mulig å få til. I slike tilfeller skal bruker kontaktes av Nav-kontoret innen 48 timer. Svikt i disse rutinene skal fanges opp av ledelsen ved Nav-kontoret.

I saken som representanten viser til, framgår det også at bruker ønsker å bytte Nav-kontor. I slike tilfeller kan bruker rette en henvendelse til det aktuelle fylkeskontoret. Bruker har ingen rett til å bytte kontor, men Nav har som praksis å strekke seg langt for å imøtekomme denne type anmodninger. Et annet alternativ er å anmode ledelsen ved Nav-kontoret om å få bytte saksbehandler. Dersom bruker mener at saken ikke løses på ak-

septabel måte, er det anledning til å fremme en formell klage på etatens service til Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Laila Marie Reiertsen (FrP) [11:31:26]: Eg takkar så mykje for svaret, og eg er veldig glad for at statsråden var veldig klar og tydeleg på at slikt ikkje er akseptabelt.

Ved dette Nav-kontoret er det ei minimumsbemanning, dvs. at det er tre saksbehandlarar, og det er klart at når vi er så forskjellige, stemmer ikkje alltid personkjemien. Vedkomande har ved fleire anledningar faktisk forsøkt å få bytta Nav-kontor. Advokaten er òg inne i biletet i samband med det. Men det er ganske ille at ein må ta i bruk advokat for å få den hjelpa ein heilt klart har behov for. Kva skal ein gjera? Kven skal ta den rekninga?

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:32:06]: Det er anledning til å henvende seg til Navs fylkeskontor, som kan være rette instans hvis bruker ikke har hatt tilfredsstillende kontakt med det lokale Nav-kontoret. Det er også mulig å rette en henvendelse og fremme en serviceklage til Nav Klageinstans. De har mottatt flere klager fra folk som er på arbeidsavklaringspenger. Det vil i tilfelle være en av to rette instanser å henvende seg til for denne brukeren.

Laila Marie Reiertsen (FrP) [11:32:37]: Eg takkar igjen for svaret.

Eg skal gå litt over til den siste Nav-rapporten, nr. 1/2013. Rapporten viser at mange som går på arbeidsavklaringspenger, blir veldig lenge i ordninga. Etter eitt år er det berre 25 pst. som har hatt avgang, og etter 900 dagar er det 60 pst. som går ut. 40 pst. blir verande. Samtidig aukar overgangen til uføretrygd markant etter å ha vore på arbeidsavklaringspenger i eitt og eit halvt år. Ein ser at dersom ein går lenge på arbeidsavklaringspenger, er sjansen stor for at ein ikkje kjem seg inn igjen i arbeidslivet.

Kva vil statsråden gjera for at desse skal få ei anna moglegheit, slik at ein slepp at dei går over på uføretrygd?

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:33:20]: Det viktigste er mer personlig oppfølging, enten det er fra Nav-kontoret, det er fra en attføringsbedrift, eller det handler om rehabilitering. Vi ser at en god del av dem som tidligere var på tidsbegrenset uføretrygd, nå går over i uføretrygd. Det representerer en økning som kanskje er forventet, for denne ordningen fungerte ikke etter hensikten og var et venterom før man fikk en varig inntektssikring.

Det jeg derimot har stor tro på, er den nye uføretrygd-ordningen som gjør at det er mulig å jobbe noe mer uten at en skal være redd for å miste uføegraden. Det vil være et tiltak som vil gjøre det som er viktig for oss å nå som mål, nemlig at mange av dem som er syke i dag, kan jobbe noe. I dag er det 80 pst. som er 100 pst. uføre. Vi må få til det samme her som vi har fått til når det gjelder sykepengene: å jobbe litt er bedre enn å være helt utenfor arbeidslivet.

Spørsmål 5

Ingjerd Schou (H) [11:34:27]: «I Navs møte 31. januar 2013 med Fokus På Din Helse ble det uttrykt at de ville kjøpe 30 plasser til arbeidsrettet rehabilitering, omtrent på nivå med 2012. Resultatet er åtte kjøpte plasser. Dette er lite forutsigbart og svært krevende å forholde seg til for så vel brukere som tilbydere.

Kan statsråden forsikre at tilbudet er stort nok for arbeidsrettet rehabilitering, og at tilbydere får lengre og mer forutsigbare avtaler?»

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:35:02]: Representanten stiller spørsmål om et av de arbeidsrettede tiltakene i Arbeids- og velferdsetatens tiltaksspekter. Representanten har tidligere i år stilt et lignende spørsmål til skriftlig besvarelse, som jeg har besvart.

Arbeidsrettet rehabilitering er ett av flere virkemidler for å få syke tilbake i arbeidslivet. Helse- og omsorgsdepartementet har ansvaret for det ordinære rehabiliterings-tilbudet i helsetjenesten, herunder arbeidsrettet rehabilitering. I tillegg inngår arbeidsrettet rehabilitering som ett av flere tiltak innenfor ordningen Raskere tilbake, som ble etablert i 2007. Formålet med ordningen er å redusere sykefraværet, og midlene fordeles mellom de regionale helseforetakene og Arbeids- og velferdsetaten.

For 2013 er det bevilget 200 mill. kr til Arbeids- og velferdsetaten til kjøp av Raskere tilbake-tiltak. Arbeidsrettet rehabilitering er som nevnt ett av flere tiltak innenfor denne ordningen, og Arbeids- og velferdsetaten har inngått avtaler med leverandører over hele landet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet fordeler midler og aktivitetsrammer for arbeidsrettede tiltak til fylkene. Bruk og prioritering av midlene gjøres lokalt – det synes jeg er viktig – ut fra det som er arbeidsmarkedets behov og brukernes behov. Det er brukernes behov som er det viktigste for hva slags plasser man kjøper. Dette bestemmer omfanget av de ulike tiltakene, herunder arbeidsrettet rehabilitering. Det enkelte fylke inngår avtaler med leverandører innen arbeidsrettet rehabilitering.

Ifølge Arbeids- og velferdsdirektoratet har Nav Østfold presisert at de ikke kan garantere for at et visst antall plasser blir bestilt, noe som også framgår av avtaledokumentene. Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at avtalen mellom Nav Østfold og Fokus På Din Helse er i tråd med direktoratets føringer om at avtalene innenfor Arbeidsrettet rehabilitering – dagtilbudet skal ha en varighet på to år, med mulighet for forlengelse i ett år.

Jeg er enig i at forutsigbarhet er viktig, og at det bør vektlegges. Samtidig må avtalenes varighet og fleksibilitet også ta hensyn til muligheten for å vurdere andre leverandører, med sikte på det som er det viktigste: best mulige tilbud til brukerne.

Ingjerd Schou (H) [11:37:39]: Jeg er godt kjent med arbeidsdelingen når det gjelder tiltak for å få folk tilbake i arbeid, og også fordelingen på ulike departementer. Det spørsmålet som kommer i denne spørretimen, er en direkte oppfølging av et skriftlig spørsmål som jeg hadde til stats-

råden i forrige uke. Konklusjonen er altså at regjeringen ikke har noen oversikt over hvor mange og hvem som trenger hvilken type arbeidsrettet rehabilitering. De historiske dataene om hvem som fikk, er så sin sak, det har man oversikt over, men da er det grunn til å spørre om regjeringen handler med tiltak i blinde med hensyn til kapasitet og kvalitet. For disse institusjonene, som ofte er private, er usikkerhet og uforutsigbarhet krevende å forholde seg til – også for brukerne.

Nav inngår avtaler på vegne av det offentlige, på vegne av oss som storsamfunn. Når det gjelder Fokus På Din Helse som ett eksempel på en privat institusjon som er like interessert i å gjøre godt arbeid som ideelle institusjoner, hadde de 50 plasser i 2011 og 30 plasser i 2012, og de fikk beskjed om at det blir nok det samme for 2013 – men resultatet er åtte plasser.

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:38:46]: Private tilbydere yter et veldig godt tilbud til Nav, men det som står i sentrum når Nav kjøper tjenester, er hva brukerne har behov for – ikke minst er det økende kvalitetskrav. Det må være det førende for hvilke tilbydere Nav kjøper tjenester hos.

Ingjerd Schou (H) [11:39:12]: Det er ikke stilt spørsmål fra noen om kvaliteten på det tilbudet som denne institusjonen leverer, og det er slik at leverandører innenfor arbeidsrettet rehabilitering må garantere en relativt stor kapasitet, mens oppdragsgiveren ikke har noen leveringsforpliktelse. Det er håpløst, det virker respektløst, og det føyer seg inn i rekken av denne type uforutsigbarhet som vi ser på andre områder, også når det gjelder regjeringens håndtering av rusinstitusjoner – eller det være seg andre typer tiltak. I prinsippet betyr det altså at en leverandør må stille opp med kanskje ti årsverk, sikret kvalitet, men uten at det er en tilsvarende garanti fra det ene året til det andre.

Og jeg gjentar: Statsrådens svar på et skriftlig spørsmål tidligere er at man kan si hvem som fikk, og hvor mange som fikk, men man har ingen oversikt over hvem som trenger variert tilbud innenfor arbeidsrettet rehabilitering for å komme tilbake i arbeid og for å unngå å komme i en uføretrygd.

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:40:17]: Det har vi ikke, for dette handler jo om folk. Det er ikke slik at man har leveringsforpliktelse overfor dem som tilbyr tiltak, for det handler om hvilke behov disse menneskene har for å komme tilbake i arbeid. Vi har ikke en total oversikt i dag over alle de menneskene som trenger ulike typer tiltak i morgen, neste år eller året deretter.

Det jeg synes er viktig, er at de menneskene som trenger hjelp for å komme tilbake i jobb, er veldig forskjellige. Derfor er det så viktig at det er Nav Østfold som avgjør dette, og at det ikke er regjeringen som lager sentralistiske planer. Det vil ikke være i tråd med det som er viktig for Nav, nemlig det å sette brukerne og menneskenes behov i sentrum.

Spørsmål 6

Ida Marie Holen (FrP) [11:41:17]: «Ål kommune har mange døve innbyggere i forhold til innbyggertall. Undersøkelser viser at det er behov for to tolker i full stilling for å dekke behovet som den enkelte familie har. I dag tilbys det tolketjeneste ca. to dager i uka og da etter søknad.

Hva mener statsråden kan gjøres for at tolketjenesten kan bli tilfredsstillende for de døve i Ål?»

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:41:46]: Ål kommune har siden etableringen av Ål Folkehøyskole og kurssetter for døve i 1974 hatt flere døve og tegnspråkbrukere enn gjennomsnittet i norske kommuner.

Ansvar for at de døve tegnspråkbrukerne får et tilfredsstillende tolketilbud ligger hos flere instanser. Arbeids- og velferdsetaten administrerer døvetolker gjennom sin tolketjeneste. Arbeids- og velferdsetaten har ansvaret for å dekke tolking i dagliglivet, under utdanning og i arbeidslivet. I tillegg omfatter etatens ansvar å tilby selve tolketjenesten til andre instanser, som etter sektorlovgivningen har ansvaret for å betale for tjenesten.

Ål kommune har ansvaret for å betale for tolketjenester der innbyggerne henvender seg til kommunene i forbindelse med konkrete saker. I tillegg har kommunen etter opplæringsloven ansvaret for tolking i barnehage samt i barne- og ungdomsskole. Ansvar for tolking for elever i videregående skole og folkehøyskole ligger til fylkeskommunen.

Som det framgår, er det flere aktører med ansvar for tolking i en kommune, men felles er at selve tjenesten i utgangspunktet tilbys av Arbeids- og velferdsetaten. Som nevnt er Ål kommune i en særstilling hva gjelder behov for tolker. Det har vært gjort forsøk på å få tolker til å bosette seg i Ål for å møte det særskilte behovet – både av Ål Folkehøyskole og av Arbeids- og velferdsetaten. Dette har ikke lyktes.

På grunn av den spesielle situasjonen i Ål kommune har Arbeids- og velferdsetaten allerede etablert særskilte ordninger for å ivareta dette behovet. Nav Hjelpemiddelsentral Buskerud sender hver uke to tolker i to dager til Ål for å øke tilgjengeligheten. I tillegg leverer hjelpemiddelsentralen tolketjenester på vanlig måte etter ordinære bestillinger. Lang reisevei mellom tolketjenesten og brukerne er en generell utfordring, men her er det også etablert en forsterket ordning. Etter det jeg får opplyst fra Arbeids- og velferdsdirektoratet, fungerer denne ordningen som er etablert, godt. Det er ingen konkrete planer om å utvide omfanget av de særskilte ordningene, da dette vil kunne gå ut over tolketjenesten andre steder.

Mitt svar er knyttet til det ansvaret som Arbeids- og velferdsetaten har. Jeg har ikke kjennskap til eventuelle øvrige tiltak kommunen og fylkeskommunen har satt i verk innenfor sine ansvarsområder.

Ida Marie Holen (FrP) [11:44:19]: Jeg takker for svaret.

Alle innbyggerne i Ål kommune er i en særstilling, nettopp fordi vi har så mange som er døve.

I 2009 gjorde Ål kommunestyre et prinsippvedtak om å dekke alle de administrative kostnadene ved å ha to tolker stasjonert på Servicetorget. Dette var ikke mulig – ikke fordi vi ikke fikk ansatt noen som ønsket å jobbe i tolketjenesten, men fordi Nav Drammen da ikke hadde mulighet til å sette i gang noen midler. Ville det ikke vært en veldig god idé å ha et sånt – la oss kalle det – lite spleiselag mellom en kommune og Nav nettopp for å få tolker stasjonert i kommunen?

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:45:12]: Det er jo Nav som har ansvaret for å tilby tolk, men finansieringen er fordelt etter hvor de døve er. Når de er på skolen, er det noen som betaler, og så betales det på andre områder av Nav.

Jeg er ikke tilhenger av en ny fordeling. Det som er utfordringen her, er å få rekruttert tolker til Ål. Det må vi fortsette å jobbe for. Det er mangel på tolker som her er det viktigste problemet, ikke nødvendigvis finansieringen.

Ida Marie Holen (FrP) [11:45:43]: Dette blir vanligvis dekket etter søknad til folketrygden. Det å kunne dekke tolker stasjonert i Ål burde like fullt være en mulighet, selv om midlene dekkes av flere forskjellige instanser.

Like fullt mener jeg at det burde være slik at det er behovet for tolk som skal være avgjørende for om midlene blir satt i verk – ikke pengene.

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:46:27]: Det er behovet som skal styre, og derfor er det også etablert særordninger for Ål for å få folk som har tolkeutdanning til å reise til Ål to dager i uken.

Men det viktigste bidraget ville være hvis noen med tolkeutdanning kunne flytte til Ål. Så hvis noen med tolkeutdanning har lyst til å dra til en kommune med et veldig godt kulturtilbud – som jeg kjenner fra min tid som kulturminister – med et veldig godt miljø og med en veldig flott natur, så flytt til Ål! Der er det behov for deres kompetanse.

Spørsmål 7

Robert Eriksson (FrP) [11:47:13]: Jeg ønsker å stille arbeidsministeren følgende spørsmål:

«Det vises til oppslag i TV 2-nyhetene den 19. februar d.å. hvor det fremkommer at lederen av den ekstreme islamistiske gruppen Profetens Ummah mottar i overkant av 19 000 kroner fra Nav.

Vil statsråden sørge for at disse utbetalingene opphører så raskt som mulig, og vil statsråden sørge for at man får et regelverk som forhindrer utbetaling til personer med ekstrem tilhørighet, og som fordømmer og aksjonerer mot Norge?»

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:47:42]: Folketrygden regulerer en rekke ytelser. For å få rett til dagpenger stilles det en rekke vilkår. Det gjelder bl.a. om man er medlem av folketrygden, har opphold i Norge, tap av arbeid og inntekt, og om å være en reell arbeidssøker, dvs.

aktiv arbeidssøker, og villig til å ta ethvert arbeid. Er vilkårene oppfylt, skal dagpenger innvilges uansett hvilke motbydelige meninger man har.

Søknader kan ikke avslås, og løpende utbetalinger kan ikke stanses på grunnlag av politiske eller religiøse holdninger, herunder tilhørighet til ekstreme miljøer som uttrykker kritiske, endog fiendtlige, holdninger. Tilhørighet til organisasjoner kan bare få betydning for retten til dagpenger dersom dagpengesøkere eller dagpengemottakere ikke er disponible for arbeidsmarkedet fordi de er for opp tatt av andre oppgaver enn å søke arbeid – for da regnes de ikke lenger som aktive arbeidssøkere.

Alle dagpengemottakere sender e-melding eller meldeskort til Arbeids- og velferdsetaten hver 14. dag med opplysninger som gir grunnlag for utbetaling og kontroll av om vilkårene for dagpenger fortsatt er oppfylt.

Gjennom kontroller og generell oppfølging blir en stor del dagpengemottakere kontrollert av Arbeids- og velferdsetaten. Dagpenger mottatt i strid med vilkårene, kreves tilbake. Misbruk kan medføre utestengning, eller at saken oversendes til politiet for straffeforfølgning.

Annen lovgivning, som straffeloven, gjelder også overfor personer som kommer med trusler, hatefulle ytringer, som er med i voldelige aksjoner o.l. Det framstår som lite aktuelt å fremme lovforslag som utelukker personer med spesielle holdninger eller med tilknytning til bestemte miljøer fra det som er våre velferdsytelser. Slike regler kommer i strid med noe av det viktigste i vårt samfunn, yttingsfriheten. Så dagpenger opparbeider man seg rett til. Hva slags meninger man har, om det er ekstreme religiøse eller nazistiske holdninger, om man støtter Nord-Korea eller apartheidpolitikken i Sør-Afrika, vurderer ikke Nav. Et slikt samfunn ønsker heller ikke jeg. I denne saken, som i andre saker, forutsetter jeg at Nav kontrollerer at vilkårene for ytelsen er oppfylt, og at eventuelt misbruk følges opp.

Robert Eriksson (FrP) [11:50:57]: Statsråden sier tydelig at hun ikke vil gjøre endringer som forhindrer velferdsutbetalinger til personer som vi i disse tilfellene snakker om – personer som aktivt og åpent har sagt at de ønsker å aksjonere, oppfordre til krigshandlinger mot vårt samfunn – og at de skal være berettiget til våre velferdsytelser. At statsråden synes det er helt legitimt, helt greit, helt ok – det synes jeg mildt sagt er oppsiktsvekkende, for å være klar og tydelig på det.

Ut fra opplysninger jeg også har mottatt fra mediene, snakker vi ikke bare om ett enkelttilfelle, vi snakker om flere som tilhører samme organisasjon, og som mottar ytelser. Mitt tilleggsspørsmål blir da: Vil statsråden aktivt forhøre seg om hvor mange som tilhører denne grupperingen, og som mottar ytelser, og vil hun aktivt forsikre seg om at vilkårene for ytelsene er oppfylt?

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:51:59]: Dersom man mottar dagpenger eller ytelser fra Nav og ikke gjør det det stilles krav om, nemlig aktivt å søke seg arbeid, kan man fratas disse ytelsene. Og hvis man ikke møter på tiltak, skal også ytelsene fjernes. Her skal vi være strenge.

Hvorfor er det sånn at representanten Eriksson utelukkende ønsker å fokusere på personer med religiøse holdninger – som verken representanten eller jeg på noen måte liker, og som vi begge to aktivt tar avstand fra? Det finnes folk som mottar ytelser fra Nav, som er nazister, som har grusomme høyreekstreme holdninger. Er det slik at representanten Eriksson ønsker at Nav skal gå inn og foreta en politisk forhåndsgodkjenning av hvem som skal motta ytelser? Det er i strid med det jeg mener om vårt samfunn.

Presidenten: I spørretimen er det slik at det er representanten som stiller spørsmål til statsråden, ikke motsatt.

Robert Eriksson (FrP) [11:53:14]: Nok en gang synes jeg det er oppsiktsvekkende at statsråden unnlater å svare på spørsmålet, og at statsråden ikke aktivt vil forsikre seg om at de oppfyller vilkårene. Man bare forutsetter at det er tilfellet. Og med tanke på at denne personen, i dette tilfellet, er en leder av en stor organisasjon, vil jeg tro han bruker massevis av tid på den organisasjonen. Hvor reell arbeidssøker han er, kan alltså også diskuteres.

Så kjenner jeg også til forskriften om dagpenger, § 4-4 som sier noe om når du har rett til dagpenger sett i forhold til ulønnet arbeid. Jeg vil påpeke at det gjelder aktivitet som å hjelpe til ved arrangement, loppemarked og loddssalg. Jeg klarer ikke helt å se for meg at denne organisasjonen driver med verken loppemarked eller loddssalg. Forstår statsråden at folk synes dette er urimelig? Kan statsråden forklare med enkle ord hvorfor det er riktig å betale ut velferdsytelser til folk som aktivt oppfordrer til krigshandlinger mot det norske samfunn?

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:54:26]: Dagpenger utbetales når man har opparbeidet seg rett til det, uansett hva slags motbydelige meninger man har.

Det som er viktig, er at hvis man bruker velferdsytelsene til ikke å søke seg arbeid, men til å drive annen type virksomhet, skal man bli fratatt disse ytelsene. Slik er regelverket i et samfunn hvor vi ikke gransker folks politiske holdninger før vi utbetaler velferdsytelser.

Spørsmål 8

Knut Arild Hareide (KrF) [11:55:11]: Eg har den glede å stille følgjande spørsmål til samferdselsministeren:

«En fersk rapport fra Statens vegvesen viser at det vil koste 45–75 mrd. kr å fjerne forfallet og gjøre nødvendige oppgraderinger på fylkesvegnettet. Vedlikeholdsetter-slepet går ut over både framkommelighet og trafikksikkerhet. Samtidig er det dyrt å la veiene bli så dårlige at det må omfattende tiltak til senere for å sette veiene i stand.

Anerkjenner statsråden de funnene som kommer fram i rapporten, er statsråden enig i beskrivelsen som gis, og hva vil statsråden gjøre for å stanse forfallet?»

Statsråd Marit Arnstad [11:55:56]: La meg for det første få lov til å understreke at jeg synes det er viktig at vi får en samferdselsdebatt som ikke bare handler om bygge

firefelts veg, men som handler om å ivareta den vegkapitalen vi allerede har bygd. Derfor anser jeg dette som et viktig spørsmål.

Rapporten som Statens vegvesen i samråd med fylkeskommunene har presentert om forfallet, er en del av det grunnlaget som ligger der for arbeidet med Nasjonal transportplan 2014–2023.

Analysene fra Statens vegvesen viser at det er store kostnader for å fjerne forfallet både på fylkesveger og på riksveger. Det er utført en tilsvarende analyse av forfallet på riksveger. Jeg mener det er verdifullt at det nå er presentert en samlet kartlegging av forfallet også på fylkesvegnettet. Det er et godt grunnlag både for fylkeskommunenes egne prioriteringer og for stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan.

Basert på den tidligere kartleggingen pekte etatene i sitt forslag til NTP 2014–2023 på at det er et stort behov for tiltak på bruer, tunneler og ferjekaier på fylkesvegnettet. Fordi behovet er så omfattende og så variert – og det varierer også stort mellom fylkeskommunene – foreslo transportetatene at det må vurderes et eget program for rehabilitering av bruer, tunneler og ferjekaier på fylkesvegnettet. Det gjorde de i de faglige innspillene til NTP.

Regjeringen vil på sin side ta stilling til eventuelle statlige tilskudd til tiltak for å ta igjen forfall på fylkesvegnettet i forbindelse med framleggelsen av NTP. Samtidig mener jeg at fylkeskommunene også sjøl har et ansvar for å prioritere midler for å ta igjen forfall innenfor det rammetilskuddet som er gitt til fylkeskommunene. Det er Samferdselsdepartementets oppfatning at fylkeskommunene tar det ansvaret på alvor i dag, og vi regner med at de også gjør det i årene framover.

Representanten Hareide spør om jeg anerkjenner funnene i rapporten. Det gjør jeg. Det er departementet som har bestilt rapporten, nettopp fordi vi ønsker oss denne kunnskapen.

Knut Arild Hareide (KrF) [11:57:58]: Eg vil takke for det gode svaret.

Eg meiner denne kartlegginga er viktig. Eg er oppteken av det som står i rapporten, at forfall kan påverke både trafikktryggleiken og framkomsten negativt, og at det er dårleg økonomi å la tilstanden på vegane bli så dårleg at det vil krevje meir omfattande og dyrare tiltak for å setje dei i stand att.

Derfor er eg glad for dei tre tinga eg opplever her: både at ein diskuterer eigne program knytte til bruer og tunneler, og òg at det blir ein heilskapleg gjennomgang av dette i NTP. Det er klart at avstanden blir stor mellom det me forventa da me hadde forvaltningsreforma til behandling i denne salen fire år tilbake i tid, og dei store utfordringane me ser at fylka har no.

Så har eg òg eit spørsmål knytt til tunnelforskrifta: Kan statsråden seie noko om korleis ho vurderer tunnelforskrifta i seg sjølv?

Statsråd Marit Arnstad [11:59:07]: Som jeg nevnte i mitt første svar, er det slik at allerede tidlig i 2012 fikk man rapporten om forfallet på riksvegene. Da fikk man også en

kartlegging av forfall knyttet til tunneler, bruer og ferjekai-er på fylkesvegnettet. Det dannet grunnlag for faglige anbefalinger fra fagetatene i NTP-forslaget fra dem.

Så har man fått denne kartleggingen nå som er et supplement, en kompletterende kartlegging av vegfundament og vegdekke, utstyr og miljøtiltak på fylkesvegene. Man har også inkludert kostnader for oppgradering som er nødvendig og fornuftig å gjennomføre samtidig som man fjerner forfallet. Den typen kostnader var ikke inkludert tidligere. I dette ligger det også tiltak for å ivareta spørsmålet om å oppfylle tunnelsikkerhetsforskriften, som er en meget krevende forskrift å forholde seg til i et land som Norge, der man har både tunneler på riksvegnettet og på fylkesvegnettet.

Knut Arild Hareide (KrF) [12:00:10]: Eg takkar på ny for svaret. Det er sjølvstakt viktig med tryggleik i tunnelar. Men ein må kunne spørje seg om ein bør implementere den forskrifta òg for våre fylkesvegar, som trass alt har ein lågare ÅDT enn det den forskrifta er laga for. Det må i alle fall vere med i ei heilskapleg vurdering. Me som representerer staten her – regjering og storting – gav først vegane til fylka. Så kjem me med ei forskrift som vil bety større og auka kostnader, og no kjem altså rapporten som seier noko om tilstanden her. Det vil eg be statsråden ta med. Det eg er opptatt av, er at denne problemstillinga må bli behandla grundig i NTP, på same måte som flaskehalsane rundt våre store byar. Lukkast me med det som er måla våre, forsvinn òg det økonomiske grunnlaget. Den typen mangel på heilskap må NTP behandle.

Statsråd Marit Arnstad [12:01:16]: Jeg skal ta med videre de momenter som representanten Hareide her tar opp, særlig når det gjelder tunnelsikkerhetsforskriften.

Dette er den første kartleggingen som er gjort etter forvaltningsreformen. Derfor blir den viktig, og derfor bør den etter min mening også vurderes i tilknytning til Nasjonal transportplan. Det vil bli gjort.

Men i praksis tror jeg også at det vil være variasjon i det som blir nødvendige konsekvenser, i de ulike fylkene. Det også vil være variasjon knyttet til det som er ren fjerning av forfall, det som egentlig dreier seg mer om oppgradering, og det som dreier seg om å oppfylle forskriftskrav, jf. det representanten var inne på i sitt spørsmål om tunnelsikkerhetsforskriften.

Spørsmål 9

Fra representanten Linda C. Hofstad Helleland til barne-, likestillings- og inkluderingsministeren:

«Ideelle aktører skal nå skjermes fra tidsavgrensede kontrakter, også kalt anbud. Disse skal erstattes av langsiktige avtaler som løper til de sies opp.

Hvordan sikrer regjeringen at det barnevernstiltaket som er faglig best for barnet, kan velges når Bufdir nå pålegges å forskjellsbehandle ideelle og private aktører, og hvordan sikrer regjeringen effektiv bruk av offentlige mid-

ler når den av ideologiske grunner velger å benytte seg av unntaksreglene i lov om offentlige anskaffelser slik at private aktører tilsidesettes?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime.

Spørsmål 10

Steinar Reiten (KrF) [12:02:16]: «En ny forskrift fra Statens landbruksforvaltning om tilskudd til grøfting er sterkt forsinket. Oppslag i media tyder på at dette bl.a. skyldes uenighet mellom Landbruks- og matdepartementet og Miljøverndepartementet om «praktiske løsninger på forvaltning av fornminne i jorda knytt til grøftearbeidet», ifølge nationen.no den 12. februar 2013.

Kan statsråden gi løfte om at norske bønder ikke blir pålagt et nytt regelverk om fornminner som skaper problemer ved vedlikehold av eksisterende grøftesystemer på dyrket mark?»

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:02:51]: Grøfting er et veldig viktig virkemiddel. Ikke minst har vi sett det de senere årene, der det har blitt mer og mer ustabil klima og mye nedbør. Er det dårlig grøfting, blir det lite avling. For en bonde er det derfor et klokt valg å grøfte – uavhengig av tilskudd eller ikke. Vi ser at det grøftes mye nå også uten tilskudd, men regjeringen valgte i fjor – i forbindelse med jordbruksoppgjøret – å avsette midler til grøfting, for vi ønsket å stimulere ytterligere til det.

Det er slik at når vi avsetter midler, må vi ha en forskrift med regler om hvordan tilskuddet skal forvaltes. Utformingen av regelverket jobber jeg nå sammen med miljøvernministeren med å få plass. Jeg er opptatt av at tilskudd etter jordbruksavtalen skal være målrettede og effektive i tråd med det formålet de er opprettet for. Stortinget har vedtatt å innføre grøftetilskudd i tråd med det regjeringen foreslo for å forbedre muligheten til å nå målet om økt matproduksjon. Derfor må det være hovedfokus i forskriften for grøftetilskuddet. Forskriften vil bli sendt på høring så snart vi føler at det er et regelverk som ikke er for byråkratisk for den enkelte bonde.

Steinar Reiten (KrF) [12:04:11]: I en lengre artikkel på nrk.no den 3. mars blir bønder i Sogn og Fjordane framstilt på en måte som kan skape inntrykk av at de nærmest konsekvent unnlater å melde inn funn av fornminner, når de bearbeider dyrket mark.

Er det også statsrådets inntrykk at norske bønder er mer upålitelige enn andre i så henseende, når en anser det som nødvendig å ta inn i forskriften om grøftetilskudd en meldeplikt som allerede er ivarettatt i lov om kulturminner?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:04:41]: Norske grunneiere og norske bønder er i all, all hovedsak veldig stolte av å være forvaltere av en tradisjon og en historie. Hvis de også finner historiske funn på sin eiendom, er det en del av gårdeierenes stolthet. Det er hovedregelen.

Så har vi noe som heter Miljøplan trinn 2, der grunneieren registrerer minnene, har et eget kart og har oversikt over det.

Mitt inntrykk, som det også virker som spørsmålsstiller har, er at norske bønder i all, all hovedsak er ryddige, ordentlige og ikke lei seg for å ha historiske minner på sin eiendom, men at de er stolte over det og forvalter det på den beste måte.

Steinar Reiten (KrF) [12:05:26]: Om en måneds tid starter våronna mange steder i landet. Forsinkelsen i utarbeidelse av forskrift for tildeling av grøftetilskudd er så stor at fylkesmenn sannsynligvis ikke vil rekke å behandle søknader for grøftearbeid som skal utføres våren 2013.

Mange gårdbrukere er nå redde for å gå glipp av tilskuddsmidler som er satt av til grøf팅 i 2013. Vil statsråden legge til rette for at tilskudd for 2013 kan utbetales etterskuddsvis hvis grøf팅 i første halvår kan dokumenteres med f.eks. fotografi og kvitteringer for påløpte utgifter?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:06:02]: Nå er mitt hovedfokus å få på plass forskriften. Den kan fås på plass raskt, men samtidig må den være så god og anvendelig at den ikke skaper unødvendig mye arbeid for dem som skal bruke tilskuddet. Når vi skal bruke offentlige penger – i dette tilfellet 100 mill. kr – må vi ha et regelverk for hvordan de skal brukes. Det jobber vi med nå, og med en gang vi har fått det på plass, vil vi sende det på høring. Men når det gjelder grøftesesongen nå i vår, vil det bli en utfordring tidsmessig.

Spørsmål 11

Per Roar Bredvold (FrP) [12:06:50]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til landbruks- og matministeren: «Hvordan vil statsråden beskrive fremtiden til norsk skogbruk?»

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:07:04]: Representanten Per Roar Bredvold har bedt meg om å beskrive fremtiden til skogbruket, noe jeg gjerne gjør. En forutsetning for min framtidsbeskrivelse vil naturligvis være at denne regjeringen også i årene framover kan fortsette sitt arbeid med nettopp å legge til rette for fremtiden.

Jeg vil si at noe av det viktigste vi har gjort de siste årene, er den forbedringen av skogfond som vi gjorde i forrige stortingsperiode. Hele tenkningen med skogfondsordningen er at de investeringer vi som skogeiere gjør i dag, skal være til glede for neste generasjon. Det skal være skattemessig klokt å investere i skogbruket. Det er punkt én i det mest framtidsrettede vi har gjort. Vi har lagt til rette for at skogeiere – f.eks. Per Roar Bredvold – kan gjøre investeringer i sin skog, som hans barnebarn får glede av, og at det er skattemessig gunstig.

Det andre vi har gjort, som er klokt og viktig for skogbruket, er at vi har hatt en mye tydeligere satsning på samferdsel. En av kostnadsdriverne i norsk skogbruk er transport. I hjemfylket til representanten Bredvold var jeg med

og åpnet oppstarten av et broprosjekt: Åsta bru. Bare med den ene, nye broen var det ifølge skogbruket mulig å spare over 2 mill. kr årlig i transportkostnader.

Så har vi også gitt mye mer tilskudd til planting og skogkulturtiltak. Men jeg tror personlig at det ikke er der hovedutfordringen ligger. Den ligger i stabil skatt, i at vi får ned transportkostnader, og ikke minst i at vi nå bidrar til å omstille industrien. Det er jo den store utfordringen nå. Vi ser det bl.a. i spillet rundt Tofte at vi trenger en helhetlig treforedlingsindustri, der vi har lønnsomhet i alle ledd. Hvis det ikke blir avsetning av massevirket, vil det også bli utfordringer i sagbruksindustrien. Så det er den største utfordringen vi alle står overfor. Vi kan bruke de virkemidlene vi har når det gjelder skogfond og transport, men samtidig må vi jobbe aktivt sammen med industrien for å sikre lønnsomhet og sikre omstilling som gjør at vi kan ta vare på den fantastiske skogressursen vi har, og skape nye verdier av den.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:09:26]: Jeg takker statsråden for de svar han hadde. Det er ikke uten grunn jeg stiller dette spørsmålet, og jeg har stilt noen liknende spørsmål innenfor skogbruk i den senere tid. Det er fordi vi i Fremskrittspartiet er veldig opptatt av skogbruk og skogbruksnæringen.

Nå har denne regjeringen sittet i snart åtte år, og Senterpartiet har hatt statsråden i åtte år. Samtidig sier en partikollega av landbruksministeren, Per Olaf Lundteigen, til Dagens Næringsliv at næringen ligger på sotteseng. Det sier litt om hvilke vilkår denne næringen har hatt de siste årene. Det har ikke blitt bedre.

Jeg var på besøk hos Tofte Industrier i forrige uke. Der blir det kanskje stengt. De har svenske eiere, og det er 300 arbeidsplasser. Men det som er vel så viktig, er at det er 6 000 ringvirkningsarbeidsplasser, og mye av dette vil ramme distriktene og innlandet. Det er det som er det kritiske.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:10:36]: Som representanten Per Roar Bredvold vet godt, har jeg som landbruks- og matminister ansvaret for det som skjer i skogen, og for tiltakene der. Så er jeg veldig aktiv i helheten, men hovedansvaret mitt ligger der.

Det vi har gjort, har ført til klare forbedringer for den enkelte skogbruker i forhold til det som skjedde i perioden 2001–2005. For det første gjelder det stabilitet i skattepolitikken, for da endret man gjennomsnittsligningen flere ganger i løpet av kort tid. Det kunne føre til at enkelte skogeiere fikk en skattesmell på store beløp på grunn av at man endret skattereglene flere ganger i løpet av et år. Det andre, som jeg nevnte i stad, er forbedring av skogfondsordningen, der du kan reinvestere i egen skog og samtidig få skattelette. Du får en stor skattefordel ved å reinvestere i egen skog. I tillegg har jeg som skogminister – og minister før meg – bidratt til at man har mer budsjettmidler til å drive med skogtiltak i dag enn da vi overtok.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:11:40]: Jeg hadde ønsket at statsråd Slagsvold Vedum hadde vært mer skog-

minister enn han er i dag, det må jeg si. Det går mye på ostetoll og sånne ting. Men skognæringen er stor, og den berører mange. Den berører innlandet, men i tillegg betyr den også mye for kystskogbruket, som er betydningsfullt.

Jeg nevnte Tofte, men det er mange andre arbeidsssteder, f.eks. sponplatefabrikken Forestia på Kvam, som la opp nå. Nå var ikke det så mange arbeidsplasser der, men det var 34.

Så er det alle ringvirkningene. Jeg sier ikke at regjeringen ikke har noen strategi, men jeg tror ikke strategien er omfattende og riktig nok. Vi må bruke mer ressurser på dette, for det er, som sagt, en viktig næring. For innlandet en den kjempeviktig. Det er mange arbeidsplasser, mange ringvirkninger, og hvis vi ikke har en skognæring – med alt fra tømmerstokken vi hogger, til det ferdige produktet – får vi distrikter som ikke er som de er i dag. Vi får avfolkning, for vi får ikke arbeidsplasser. Så skognæringen er kjempeviktig, både som arbeidsplass og som distriktpolitikk.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:12:48]: Innenfor mitt område har vi bl.a. et trebasert innovasjonsprogram om hvordan vi kan bruke tre på nye måter. Det er et godt og fornuftig virkemiddel. Sammen med hele regjeringen fikk vi fram en tiltakspakke på 100 mill. kr i revidert nasjonalbudsjett i fjor. Ett av elementene var hvordan vi skulle få virke billigere fram. Samtidig var det fokus på

omstilling av industri. Så jeg er helt uenig i premissen at det er ikke en aktiv skogpolitikk og en aktiv skogbruksminister. Jeg kommer fra Hedmark, og jeg vet utrolig godt hvor viktig den næringen er.

Det representanten Bredvold bør tenke på når han løfter fram negativiteten rundt ostetoll – som representanten ser det – er at hadde vi ikke hatt et tollvern, hadde vi ikke hatt den industrien heller. Noe av nettopp skognæringen er fullstendig uten beskyttelse. Det er rett, men det er fri konkurranse. Det er ikke noen grunn til å sette TINEs fabrikker opp mot skogeiernes fabrikker, for hadde Fremskrittspartiets politikk fått gjennomslag, ville man hatt færre næringsmiddelarbeidere i Norge – ikke flere.

Presidenten: Dermed er sak nr. 2 ferdigbehandlet.

Sak nr. 3 [12:13:55]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 12.14.
